87-3
80
P85

Povești nemuritoare

EDITURA ION CREANGĂ

18

82-3
P88

Coperta de
IRINA BOGDAN

Povești nemuritoare

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
Copii și Umanet

ISBN 973-25-0489-7

EDITURA ION CREANGĂ S.A.
P-ța Presei Libere, nr. 1
Sector 1, București
Tel.: 222 32 54
Fax: 223 11 12
ROMÂNIA

EDITURA ION CREANGĂ, BUCUREȘTI, 1996

BIBLIOTECA JUD. BRAȘOV
Inv. Nr.

Biblioteca Judeteana Brasov
R02543760812
17 INVENTARIAT 2002
32 INVENTARIAT 2003
BIBLIOTECA JUD. BRAŞOV Inv. nr. 681998
12 INVENTARIAT 200

Cele trei zâne

ASTĂZI nici un om nu se mai îndoieşte că există un tărâm al zânelor, al spiriduşilor şi al vrăjitorilor; dar unde se găseşte această ţară fermecată, nimeni nu ştie. Chiar şi cel mai învăţat om ar fi foarte încurcat dacă i-aţi cere să vă spună în ce loc pe globul nostru poţi găsi minunata ţară a poveştilor.

În ceea ce mă priveşte, îmi place mult să las gândul să vagabondeze căutând această minunată lume, care sălăşluieşte departe pe pământ, în mijlocul norilor pufoşi şi argintaţi.

De altfel, ştim cu toţii că pentru zâne şi spiriduşi, distanţele nu contează, aşa că ei pot într-o clipită să coboare pe meleagurile noastre, pentru a face bine sau rău, după cum e legea lor.

Odată, şi asta a fost tare demult, în împărăţia zânelor era mare vânzoleală, fiindcă se născuseră trei zânişoare mici şi frumoase şi toţi spiriduşii se

adunaseră să le privească. Toţi se minunau, fiindcă cele trei zâne micuţe păreau foarte neştiutoare, lucru care nu prea se întâmplă în lumea zânelor. Părinţii le-au botezat Puritatea, Nevinovăţia şi Drăgălăşenia.

Bătrâna zână Carabosa, căreia i s-au încredinţat cele trei zânişoare pentru a le face educaţia, strâmba din nas şi spunea tuturor celor care voiau s-o asculte că ei nu-i plac aceste nume şi nici caracterul fetelor, fiindcă, adăuga ea, orice zână trebuie să aibă şi o doză mică de răutate. Se ştie că bunătatea fără măsură n-aduce decât catastrofe în lumea oamenilor.

— Ia mai ţine-ţi gura, frumoasă şi ştirbă Carabosa, îi strigă un spiriduş, mai bine bun decât viclean. Pe mine, ce să-ţi spun, mintea cam puţintică a acestor zâne mă distrează grozav.

Zâna Carabosa voi să-l plesnească peste gură, dar spiriduşul dispăru pe loc.

Trebuie să recunoaştem că cele trei zânişoare erau cam simple, dar asta le făcea şi mai fericite, fiindcă nu-şi închipuiau că pe lume sunt şi oameni răi.

Când zânele noastre ajunseră vârsta majoratului, adică 16 ani, căci atunci e majoratul zânelor, ele trebuiră să pornească pe pământ pentru a-şi îndeplini menirea lor.

Zâna Carabosa le-a chemat pe toate trei şi le-a spus:

— Dragele mele, veţi pleca pe rând pe pământ, ca să vedem cum ştiţi să vă folosiţi de tot ce aţi învăţat de la mine. O să vă dau beţişorul vrăjit, la care are dreptul orice zână şi cu care puteţi face isprăvile voastre bune. Dar, cum vă ştiu încrezătoare şi cu mintea cam uşoară, am să restrâng puterea beţişorului vrăjit. Să ştiţi că nu puteţi săvârşi cu el decât o singură faptă bună, aşa că va trebui să cântăriţi bine înainte de a-i folosi puterea. După ce veţi săvârşi ce veţi crede de cuviinţă, să veniţi înapoi să-mi spuneţi ce a făcut fiecare. Dacă voi fi mulţumită de purtarea voastră, vă voi da toată puterea, ca oricărei zâne.

Zânişoarele noastre s-au cam supărat pe bătrâna Carabosa, care le trata ca pe nişte fetiţe, dar, până la urmă, n-avură ce face, aşa că trebuiră să se mulţumească şi cu cât le dădea ea.

Prima care coborî pe pământ a fost Puritatea. Ea se opri pe pământul Franţei, în pădurea nesfârşită a Ardenilor, şi nu se mai sătura privind frumuseţea locurilor. Nu vreau să credeţi că pădurile din Ardeni ar fi mai frumoase decât împărăţia zânelor, dar, în orice caz, erau altceva decât locurile unde copilărise

ca şi totul i se părea nou şi ciudat. Se uita cu ochi mari la pescarul bătrân, care sta ceasuri întregi nemişcat, aşteptând ca vreun peşte nemîntos să muşte din nadă, sau la femeile care băteau cu maiul rufele de pânză pe malul Mausei, şi ar fi vrut să alerge şi ea cu copiii desculţi şi gălăgioşi prin praful drumului.

— Vai de mine, îşi spuse ea, văd că aici toţi oamenii sunt fericiţi. Nu ştiu, zău, cum am să-mi pot eu folosi beţişorul vrăjit. Cine mai are nevoie de ajutorul unei zânişoare?

Nici n-apucă să-şi termine gândul, când văzu pe o stâncă un flăcăiandru care plângea.

— De ce eşti aşa de trist, băiete? îl întrebă ea apropiindu-se.

Flăcăul, care habar n-avea cu cine stă de vorbă, îi răspunse printre lacrimi:

— Cum să nu fiu, frumoasă fată. Toată vara n-a căzut un strop de ploaie şi-mi mor vitele de foame. Cu cât chin am reuşit să-mi adun câteva oi şi două vaci, ca să am cu ce mă hrăni pe mine şi pe părinţii mei, care zac paralizaţi în bordei. Dacă nu plouă, vom muri de foame cu toţii, că n-am bani să cumpăr fân pentru la iarnă.

Şi tânărul începu să plângă mai cu jale.

Puritatea simţi că i se umplu ochii de lacrimi, căci era prima dată-n viaţa ei când se ciocnea de suferinţa omenească şi-i spuse:

— Te rog, flăcăule, să nu mai plângi şi să-mi spui cu ce te pot ajuta.

— Nu mă poţi ajuta în nici un fel, fiindcă ceea ce-mi trebuie mie este ploaia, ori dumneata nu poţi porunci nici norilor să plouă, nici soarelui să strălucească.

— Ei bine, uită-te atunci, îi spuse zâna şi făcând câteva semne cu beţigaşul ei, spuse şi câteva cuvinte tainice, şi dispăru ca prin farmec.

Îndată cerul se înnoură, începură să se audă tunetele şi în mai puţin de cinci minute începu o ploaie care ţinu şase zile şi şase nopţi. După ce se opri ploaia, soarele străluci din nou şi verdeaţa se porni să crească năvalnic, încât vitele găsiră tot ce le trebuia ca să pască.

„Bravo, gândi zâna, straşnic am lucrat. Acum pot să mă întorc acasă."

Când ajunse la marginea regatului lor, se întâlni cu Nevinovăţia, căreia-i dădu bagheta şi-i povesti ce ispravă făcuse pe pământ. Nevinovăţia luă bagheta de la sora ei şi o porni şi ea spre pământ. Nu ştim cum s-a întâmplat, dar şi ea ajunse tot pe pământul Franţei, în regiunea Argon şi, ca şi sora ei, îşi spuse

că aici toţi oamenii erau fericiţi şi că ea nu va avea ocazie să facă nici o faptă bună. Seara se duse la un bal, unde tineretul, fete şi băieţi, jucau atât de îndrăcit, încât biata Nevinovăţia simţea cum o furnică prin tălpile picioarelor şi-ar fi jucat şi ea, dar ştia foarte bine că zânele n-au voie să se amestece în petrecerile oamenilor. Rămase deci deoparte, privind pe dansatori, când, băgă de seamă că o tânără fată stătea retrasă într-un colţ întunecat, nu se băga-n joc, şi din când în când scotea câte un oftat de credeai că-i sfâşie inima.

Nevinovăţia se apropie repede de ea şi-o întrebă ce are pe suflet. Dar fata se uita cu neîncredere la ea şi-i răspunse că n-are nimic, însă nu-i place să danseze, de aceea se ţine deoparte.

— Atunci la ce ai venit la bal? o întrebă zâna.

Fata nu mai putu însă răspunde, căci suspinele îi înăbuşiră graiul. Zâna o mângâie, încercând s-o oprească din plâns.

Până la urmă, fata îi spuse necazul ei:

— Nu pot să ies în lume că sunt tare urâtă: am un nas cât o pătlăgică, gura strâmbă, şchiopătez de piciorul drept şi pe deasupra mă uit cu un ochi la făină şi cu celălalt la slănină. Se vede cât de

răutăcioase au fost ursitoarele cu mine când m-am născut.

— Eu cred, spuse zâna, că poţi să fii fericită şi fără să fii frumoasă.

— Dumitale îţi convine să vorbeşti aşa, că eşti frumoasă ca soarele de pe cer. Dacă ai fi ca mine, ţi-ai schimba şi dumneata felul de a vedea lumea. Şi, la drept vorbind, cine eşti de mă tot descoşi atâta, fiindcă nu pari a fi de prin partea locului?

— E adevărat, răspunse Nevinovăţia, că sunt o străină, dar să ştii că te întreb numai ca să văd cu ce te pot ajuta.

— Nu mă poţi ajuta cu nimic, frumoasă necunoscută, fiindcă beteşugul din născare, leac n-are. Îl vezi pe flăcăul cel fRumos, care se tot învârteşte pe lângă fata aceea subţirică şi drăgălaşă? Ea este prietena mea cea mai bună, iar pe el îl iubesc la nebunie. Dar ce folos, fiindcă, urâtă cum sunt, el nici nu se uită la mine şi n-are ochi decât pentru ea. Peste câteva luni vor avea nunta. Ah, cât de nenorocită sunt!

Şi fata izbucni în hohote de plâns, de sălta cămaşa pe ea. Zâna era gata să izbucnească în hohote de plâns, dar îşi muşcă buzele şi, aplecându-se spre fată, îi şopti la ureche:

— Nu mai plânge, că am eu leac pentru tine. Du-te la izvorul din deal şi spală-ţi de trei ori faţa cu apa lui, spunând de fiecare dată:

Izvoraş cu apă luminoasă,
Ajută-mă ca să mă fac frumoasă.

Pe urmă uită-te în oglindă şi-ai să vezi ceva de n-o să-ţi crezi ochilor.

Uimită de cele ce auzise, dar şi cam neîncrezătoare, fata cea urâtă se duse la izvor şi în timp ce se spăla, zâna nevăzută o atinse cu beţigaşul ei vrăjit şi pe loc fata se făcu de o frumuseţe că şi luna se opri în cer s-o vadă. Când se privi în oglindă, fata scoase un ţipăt de bucurie: avea cel mai frumos năsuc pe care-l văzuse vreodată şi nişte ochi de ar fi băgat în boală şi pe zmei.

Nevinovăţia era tare mulţumită când o porni spre ţara ei şi-şi spunea: „Bătrâna Carabosa are sufletul cam înăcrit de invidie. Nici ea n-ar fi fost în stare să facă o faptă mai frumoasă ca a mea. Fata cea urâtă se va mărita cu flăcăul drag şi amândoi vor fi foarte fericiţi".

A treia zi, Drăgălăşenia coborî şi ea pe pământ şi, culmea, nimeri tot în Franţa. Se vede treaba că

regatul zânelor se afla undeva în cer, în dreptul Franţei, de au ajuns toate cam în acelaşi loc.

Peste tot văzu numai cântec şi veselie, încât, ca şi surorile ei, era convinsă că n-are ce face cu beţigaşul cel vrăjit. De aceea fu tare uimită văzând un băieţaş de şcoală, care plângea de i se înnodau lacrimile în barbă. Întristată, se apropie de el şi-l întrebă de ce plânge.

— M-a certat domnul învăţător, răspunse băiatul printre lacrimi.

— De ce te-a certat?

— Spune că sunt un leneş şi că nu învăţ nimic. Şi colegii mei de clasă îşi bat joc de mine şi-mi zic prostul şi căpăţânosul, fiindcă am capul mare.

— Nu-i adevărat, băieţaşule. Dimpotrivă, ai un cap tare drăguţ. Dar poate că nu munceşti de-ajuns, de aceea nu ştii lecţiile.

— Ba nu, muncesc pe brânci. Dar ce să fac dacă mintea nu mă ajută? Uit uşor tot ce am învăţat cu mare greutate şi de multe ori nici nu înţeleg lecţiile.

— Sărman copil, decât să te chinuieşti aşa, mai bine nu te mai duce la şcoală.

Auzind aceste vorbe, bieţaşul începu să plângă şi mai tare.

— Da, dar eu vreau să învăţ, să ajung un mare inventator de maşini şi de tot felul de aparate, ca să nu-mi mai spună nimeni că sunt greu de cap.

Drăgălăşenia, mişcată până în fundul sufletului, îl atinse cu beţigaşul vrăjit şi, pe loc, băiatul simţi cum i se dezgheaţă mintea şi-şi aduse aminte toate lecţiile pe care le citise. Dar n-a mai putut să mulţumească zânei, fiindcă aceasta se făcuse nevăzută într-un nor alb.

În împărăţia lor, cele trei zâne se făleau, care mai de care, cu isprava pe care o făcuseră pe pământ. Dar zâna Carabosa, când auzi faptele lor, se făcu la faţă mai neagră decât era de felul ei şi se răsti la ele:

— Sunteţi nişte gâsculiţe. V-am lăsat de capul vostru şi aţi făcut fiecare câte o trăsnaie.

Sărmanele zâne, îngheţate de spaimă, spuseră cu glas şoptit:

— Dar am făcut numai bine.

— V-aţi gândit mai întâi dacă cei cărora le-aţi dat cele trei daruri le vor folosi spre binele semenilor lor?

— Nu, nu ne-am gândit decât la cei cărora le-am dăruit.

— Asta este marea voastră greşeală. Ia veniţi mai aproape să priviţi în oglinda asta, care ne va arăta

viitorul. Voi ştiţi că eu am darul de a vedea ce se întâmplă de aici în zece ani.

Carabosa puse oglinda pe o măsuţă, luă o carte groasă şi veche, o deschise la o anumită pagină şi începu să spună nişte descântece aşa de grozave, încât bietelor zâne li se făcu părul măciucă-n cap. Când şi-a terminat descântecul, faţa oglinzii începu a se tulbura ca o apă şi Puritatea văzu în ea pe flăcăul pentru care făcuse cerul să plouă. Turma flăcăului se îngrăşase şi sporise, aşa că el o vându cu preţ bun şi prinse gust de negustorie, încât în al zecelea an cumpărase deja un castel frumos, unde trăia ca un mare boier în lux şi desfătare, iar pe bătrânii lui părinţi îi azvârlise la marginea moşiei lui, într-o căsuţă nenorocită, ca să nu ştie nici unul din prietenii săi cei bogaţi din ce neam se trăgea. Bieţii bătrâni muriră de mizerie şi supărare, şi când slugile i-au spus flăcăului de moartea lor, el dete poruncă să-i îngroape la un loc cu săracii. Pe urmă, răsuflă uşurat şi porni prin vecini să caute o fată bogată cu care să se însoare.

— Ei, Puritate, îi spuse Carabosa, nu era mai bine pentru sufletul lui şi al părinţilor săi, să-l fi lăsat în sărăcia şi dragostea care-i lega?

Zâna nu răspunse nimic şi-şi plecă fruntea vinovată.

— Acum e rândul tău, Nevinovăţia, vino şi priveşte.

Tremurând, Nevinovăţia o văzu pe fata cea urâtă, preschimbată într-o frumuseţe fără pereche, cum se duce la bal şi cum îi sucește capul flăcăului, care se şi însură cu ea. Dar fata noastră, care se ştia cât e de frumoasă, începu să alerge din bal în bal, se gătea cu tot felul de podoabe şi nu se îngrijea deloc de casă, aşa că până la urmă flăcăul se sătură de mofturile ei, şi măcar că o iubea din tot sufletul, o trimise înapoi la părinţii ei şi astfel, în loc de o femeie fericită, Nevinovăţia văzu că făcuse doi oameni nenorociţi.

Nici Drăgălăşenia nu avusese mai mult noroc cu şcolarul ei care, într-adevăr, ajunsese mare inventator, dar toate invenţiile lui erau de-ale războiului, ca să poată ucide cât mai multă lume. Sărmana Drăgălăşenia, care era cea mai blândă dintre toate, izbucni în gemete şi suspine, când văzu în ce scopuri mârşave îi era folosit darul.

— Ei, spuse Carabosa, aţi văzut ce isprăvi mi-aţi făcut? Drept pedeapsă, veţi merge pe pământ ca nişte simple muritoare şi veţi munci din greu, o viaţă de om. Dacă în timpul acesta veţi face numai fapte bune, la înapoiere veţi primi fiecare beţigaşul vrăjit, ca să puteţi fi ca toate zânele.

Puritatea, Drăgălăşenia şi Nevinovăţia primiră pedeapsa fără să crâcnească şi porniră pe pământ, unde trebuiau să trăiască o viaţă de om, plină de amărăciuni şi de fapte bune, pentru a-şi putea recăpăta dreptul la beţigaşul vrăjit.

Patruzeci de ani trăiră pe pământ cele trei zâne şi se vede că multe fapte bune au făcut, de vreme ce la înapoierea în ţara lor, Carabosa le-a îmbrăţişat cu dragoste pe toate trei, dându-le beţigaşele vrăjite, cu care puteau face orice faptă de zână. Numai că, pot să vă asigur, fără să mă tem că v-aş spune un neadevăr, de atunci zânele noastre n-au mai folosit puterea beţigaşului vrăjit, fără a se gândi bine dacă darul pe care îl făceau era de folos tuturor oamenilor, nu numai celui care îl primea.

Papagalul palavragiu

MOŞ MATHURIN colindase timp de treizeci de ani toate mările lumii şi la bătrâneţe se retrase în satul lui de obârşie, unde părinţii îi lăsaseră moştenire o cocioabă plecată pe o rână, de-ai fi crezut că acum-acum se prăbuşeşte. Ce avea însă bun cocioaba asta era o mândreţe de vie, care dădea un vin spumos şi ghiurghiuliu de-ţi era mai mare dragul. Nu era an în care Moş Mathurin să nu scoată patruzeci-cincizeci de vedre de vin, pe care le vindea cu preţ bun. Dacă punem acest câştig ce adunase el cât cutreierase mările, putem spune că nu avea de ce se plânge.

Pe deasupra, adusese din ţările calde un papagal de care se minunau toţi câţi îl vedeau şi, la drept vorbind, aveau de ce se minuna, fiindcă aşa frumuseţe de pene rar mai întâlneşti. Dar ceea ce era şi mai şi, era că papagalul avea un dar al vorbirii de nu-ţi venea să crezi. Era de ajuns să te audă spunând o

dată ceva, că numaidecât repeta şi el. Ştia poveşti întregi, pe care le auzise şi le povestea de stăteau sătenii cu gura căscată.

Unii spuneau că trebuie să fie un papagal care se trăgea din viţa faimosului Vert-Vert, papagalul de la Mănăstirea Nevers, care ştie pe de rost toată liturghia şi nu-l auzeai rostind decât cuvinte cucernice. Vestea despre Vert-Vert se dusese atât de departe, încât călugăriţele de la Mănăstirea din Nantes au cerut stareţei de la Nevers să le împrumute pentru o vreme cuviosul lor papagal.

Hei, dar drumul de la Nevers la Nantes este tare lung şi pe corabie bietul Vert-Vert n-a auzit cuvinte prea cucernice de la marinari, aşa că, odată ajuns la Nantes, începu să turuie la înjurături marinăreşti de se cutremurau zidurile mănăstirii şi bietele măicuţe erau gata să leşine. Îngrozite, ele îl expediară înapoi, şi a fost nevoie de luni de zile de muncă până l-au făcut să uite de înjurături şi să se apuce iar de cele sfinte.

Cam aşa de năzdrăvan era şi papagalul lui Moş Mathurin: mintos şi vorbăreţ, încât trebuia bine să bagi de seamă să nu scapi vreo vorbă anapoda faţă de el că ţi-o trântea înapoi când îţi era lumea mai dragă.

Pentru plugari şi viticultori, anii pot fi mai buni sau mai răi. Aşa se face că în anul acela via n-a rodit deloc. Nu găseai o boabă, să fi dat cu tunul. Vreo sută

de butuci de viţă păsărească erau încărcaţi de ciorchini, dar ce folos, fiindcă dădeau un vin acru de-ţi sărea căciula când îl beai.

Săracul Moş Mathurin, de câte ori venea de la vie, îi spunea babei lui:

— Anul ăsta ieşim la colaci, băbuţo! N-o să fie vin, ci poşircă.

Şi azi aşa, mâine aşa, papagalul nostru a învăţat şi el cuvintele stăpânului şi una, două-l auzeai: „Ăsta nu-i vin, e poşircă!"

A venit şi toamna, s-au cules şi viile şi Moş Mathurin şi-a tras poşirca în buţi, aşteptând clienţii, care nu-ntârziară să vină. Primul care se prezentă fu un mare negustor de vinuri, care de mulţi ani cumpăra de la bătrânul nostru marinar, pe încredere. Numai că anul ăsta ţinu să guste vinul, fiindcă ştia că viile merseseră prost şi că nu prea găseai vin mai de doamne-ajută.

Moş Mathurin, om deştept şi care trecuse-n viaţa lui şi prin sită şi prin dârmon, păstrase un butoiaş cu vin încă din anul trecut, aşa că-i dădu din ăsta negustorului să bea.

— Grozav vin, spuse negustorul plescăind din limbă.

Dar înainte ca moşul să fi putut răspunde, se auzi un glas ascuţit din bucătărie: „Ăsta nu-i vin, e

poşircă!" Moş Mathurin, pierzându-şi cumpătul, răspunse, uitând că papagalul striga:

— Da' de unde, la mine nu găseşti decât vin calitatea întâi!

— Nu-i vin, e poşircă! strigă mai departe papagalul.

— Nu există poşircă în pivniţa mea.

Negustorul se prăpădea de râs când vedea cum se ceartă papagalul cu stăpânul, dar până la urmă intră şi el la bănuieli şi ceru să guste vinul din toate butoaiele lui Moş Mathurin. Abia acum îşi dădu seama că papagalul avusese dreptate şi plecă furios jurând să nu mai cumpere niciodată de la Moş Mathurin şi — ceea ce era o adevărată nenorocire — să spună tuturor că e un şarlatan, care a vrut să-l înşele vânzându-i nişte poşircă drept vin de prima calitate.

— Stai tu, stai, papagal blestemat, că ne răfuim noi! urlă moşul nebun de furie, după ce negustorul plecase. Lasă că-ţi scot eu pe nas flecăreala asta!

Şi, nici una, nici două îl înşfăcă de coadă şi-l aruncă într-un butoi plin cu apă de ploaie.

După cum se ştie, papagalii nu prea se omoară cu scăldatul, iar de înotat nu se pricep nici cât un sugar. Bietul nostru papagal a crezut de zece ori că nu mai scapă cu viaţă din butoi. În cele din urmă, cu burta umflată de apa înghiţită şi muiat ciuciulete, reuşi să

iasă şi să se târască abia-abia lângă foc, să se mai încălzească şi să se usuce.

În acest timp, bătrâna nevastă a lui Moş Mathurin mulgea vaca şi, auzind gălăgie, ieşi din grajd să vadă ce se petrece. Când auzi de la moşneag ce păţise, se făcu verde la faţă, că era şi ea hapsână de s-o ocolească şapte poşte. Cum lăsase şiştarul cu lapte în grajd, îi era frică să nu-l răstoarne vaca cu piciorul, aşa că alergă la şiştar. Când colo, dădu peste cotoiul casei, care se înfrupta din laptele proaspăt şi înspumat.

— Stai tu, nemernicule, că numai de pagube sunteţi buni. Nu ne putem trage sufletul din cauza voastră!

Şi cât ai zice peşte, bietul motan se văzu zburând prin aer şi căzând cât era de lat drept în butoiul cu apă de ploaie, de unde papagalul abia ieşise.

Să nu vă închipuiţi că pisicile se prăpădesc de dragul apei sau ştiu să înoate mai bine decât papagalii. Nici vorbă. Bietul motan, ud şi pufnind pe nări, ieşi cu greu din butoi şi se târî şi el lângă foc, să se mai încălzească.

Între timp, papagalul îşi mai venise în fire şi privind la motanul murat îi spuse cu vocea înceată:

— Nu cumva, prietene, ai strigat şi tu că ăla nu-i vin, ci poşircă?

Tăietorul de lemne şi comoara

PARTEA DE NORD a Franţei a fost ades bântuită de fel de fel de năvălitori şi de războaie crâncene, din care cauză locuitorii acestei părţi au dus o viaţă foarte grea. Aşa, bunăoară, în timpul războiului de o sută de ani, această regiune trecea când în mâinile englezilor, când în ale francezilor. Când veneau englezii, cereau bani, când veneau francezii, cereau şi ei bani. Bieţii oameni nu mai ştiau ce să facă şi mai bine luau drumul codrului. Nobilii care plecau la război, ca să nu le jefuiască averea cei ce năvăleau, îşi îngropau aurul în pământ. Dar ştiţi cum e la război, multora le-au putrezit oasele prin cine ştie ce coclauri şi aurul a rămas ascuns în pământ. Chiar şi mult mai târziu, oamenii au descoperit câte o comoară şi dacă erau doi sau trei — sau se împăcau între ei, de nu ştia nimeni prin ce minune s-au îmbogăţit — sau se certau, de afla tot satul şi pierdeau comoara.

Așa s-a întâmplat cu un tăietor de lemne sărac, care avea o droaie de copii, de erau în stare să-i roadă și cureaua de la încălțăminte, de foame. Muncea sărmanul, din zori și până-n noapte, dar ce pot face două mâini la douăsprezece guri mereu flămânde?

Se vede însă că și norocul nu e totdeauna orb și din când în când mai dă și peste câte un sărac. Așa, într-o bună zi, pe când omul nostru trecea cu toporul prin pădure, se împiedică de o rădăcină și căzu cât era de lung. Furios, dădu cu toporul în stejarul de a cărui vână se poticnise și rămase surprins când văzu că uriașul arbore suna a gol. Plin de mirare, omul se cățără în pom și văzu că are o scorbură mare, iar în fundul scorburei era un pachet învelit într-o piele tăbăcită.

„Cred că a dat norocul peste mine", își spuse tăietorul de lemne, care auzise multe povești despre comori.

Scoase pachetul afară și când îl desfăcu nu-i venea să-și creadă ochilor: erau numai bani grei de aur, care sclipeau ca o apă fermecată sub razele soarelui, strecurate printre crengi. Bietul tăietor de lemne simțea că-l trec toate năduşelile; ce să facă el cu atâta aur, unde să-l pună? S-a așezat pe o

buturugă și, după câteva ceasuri de caznă, i-a venit o idee: se va duce la călugărul Damian, care locuia retras într-o colibă în pădure.

Puse deci aurul în scorbură și o porni la drum. Pustnicul tocmai scotea mierea din stupi, când omul nostru ajunse la el și când îi povesti ce-a găsit, călugărului îi sclipiră ochii.

— Nu pot să-ți dau nici un sfat până nu merg la fața locului.

O porniră deci împreună la locul cu pricina.

Când tăietorul răsturnă aurul, pustnicul se azvârli ca un vultur peste el și începu să numere monezile. Uitase că mai e și tăietorul de lemne de față. Acesta întrebă cu sfială:

— Oare ar fi păcat, părinte, dacă aș lua câțiva galbeni ca să-mi îndulcesc necazul și sărăcia?

— Păcatele mele, omule, cum să te atingi de aurul ăsta; care este al lui Dumnezeu? Știam de multă vreme că pe aici se găsește o comoară, fiindcă, în timpul războiului de o sută de ani, un stareț a ascuns averea mânăstirii celei mai apropiate. Așa că pune totul în scorbură, că eu mă voi duce la mânăstirea din apropiere, să-i spun starețului să-și ridice comoara.

— Părinte, lasă-mă să iau măcar doi-trei galbeni! Doar nimeni nu ştie câţi au fost!

— Păcătosule, crezi că nici Dumnezeu nu ştie? Aurul acesta e blestemat, ţi-am mai spus. Ori vrei să-ţi nenoroceşti casa?

Bietul om, oftând, puse sacul la loc. La despărţire, pustnicul îi mai spuse:

— Să nu te îndemne satana să furi vreun ban, că te bate Dumnezeu. Munceşte ca înainte, că răsplata ai s-o primeşti când o socoti Cel-de-sus că e vremea ei. Şi mai ales nu spune nimănui nimic.

Când ajunse omul seara acasă, mâncă te miri ce şi pe urmă se culcă. Dar toată noaptea nu fu chip să dea geană-n geană. Se răsucea când pe o parte, când pe alta, şi ofta de credeai că-şi dă sufletul. Nevastă-sa băgă de seamă că omul ei are ceva pe suflet şi nu-l lăsă până nu-i spuse ce şi cum.

Când auzi femeia cele petrecute, numai că nu şi-a sfâşiat bărbatul:

— Nătângule, te-ai lăsat îmbrobodit de hoţul ăla de călugăr bătrân!

— Dar era comoara lui Dumnezeu!

— Ce Dumnezeu, ce comoară? Nu ştii că orice comoară e a acelui ce a găsit-o? Poţi fi sigur că preacuviosul tău călugăr n-a aşteptat decât să pleci tu de acolo ca să se ducă să ia tot aurul.

— Nu se poate. Cum ar putea el să fure aurul lui Dumnezeu?

— Ia mai lasă-mă cu prostiile tale. Crezi că toţi sunt nerozi ca tine?

— Mi-ai băgat un ghimpe în inimă. Să ştii că mă duc acum să văd.

— Vin şi eu cu tine, dar să fii sigur că nu vom mai găsi nimic.

Cei doi plecară în puterea nopţii spre pădure, ajunseră la stejar: bărbatul însă căută zadarnic în scorbură: nici urmă de comoară.

— Ticălosul, strigă tăietorul de lemne, hoţoman de pustnic! Măi femeie, ai avut dreptate: sunt un prost. Am avut norocul în mână şi l-am lăsat să-mi scape.

— Nu te pierde cu firea, bărbate, că încă mai putem pune mâna pe el. Călugărul nu poate să fi ajuns departe, fiindcă era prea bătrân şi sacul prea greu. S-o pornim pe urmele lui.

Tăietorul de lemne cunoştea meşteşugul de a descopei urmele oricărui vânat. Cum era o lună de lumina ca ziua, putu să pornească imediat pe urmele călugărului, urme care făceau un ocol şi apoi se îndreptau nu spre mănăstire, ci chiar spre oraşul din apropiere.

Înspre zori, ajunseră şi ei în oraş şi traseră la singurul han de acolo. La întrebarea lor, hangiul le spuse că într-adevăr călugărul pe care-l căutau era acolo, dar că nu-l putea scula fiindcă abia se culcase.

— Ba trebuie să ne laşi să-l sculăm, spuse femeia.

— Mai aşteptaţi şi voi, că doar nu vine potopul. Când s-o trezi, o să vorbiţi cu el.

— Nu mai putem aştepta deloc, bărbatul meu trebuie să se spovedească numaidecât.

— Aha, mare păcat trebuie să fi săvârşit, de aţi alergat cu sufletul la gură şi nu mai puteţi aştepta câteva ceasuri.

— Da, trebuie neapărat să se spovedească înainte de a se sfârşi noaptea asta.

— Bine, spuse hangiul, iată, asta e odaia lui, intraţi şi staţi de vorbă cu el.

Bărbatul se prefăcu mai întâi că intră în odaia pustnicului, dar când hangiul plecă, el se strecură în odaia vecină. Văzu cu bucurie că între cele două odăi era o uşă pe care o deschise încetişor şi intră la călugăr, care sforăia de ai fi zis că mână o turmă întreagă de porci la jir. Cu băgare de seamă, puse încântat mâna pe sacul cu bani şi coborî, dar jos dădu peste hangiu:

— Aşa de puţin a ţinut spovedania? întrebă el.

— N-am avut decât un singur păcat să-i spun, aşa că acum plecăm împăcaţi acasă.

În clipa aceea se auziră ţipetele disperate ale pustnicului. Hangiul o porni într-acolo, iar omul cu femeia o rupseră la fugă. Până a înţeles hangiul despre ce e vorba, cei doi câştigaseră o bună bucată din drum, dar curând auziră strigătele urmăritorilor. Spre norocul lor, ajunseră la malul unui lac, unde era o singură barcă în care săriră îndată.

Când călugărul şi hangiul au ajuns pe malul lacului, barca era deja departe. Ţăranul strigă la călugăr:

— Să ştii, părinte, că tot naşu-şi are naş!

— Ce-a vrut să spună? întrebă hangiul.

— Nimic, răspunse călugărul plouat. Lasă că acum i-am văzut şi ştiu cine sunt. Mă duc eu la ei acasă.

Tăietorul de lemne ajunse acasă şi ascunse bine galbenii. Ca nimenui să nu-i bănuiască, ei nu-şi schimbară felul lor de viaţă. Bărbatul se ducea în fiecare zi la pădure, femeia muncea din greu acasă, dar, încet, mâncarea lor era tot mai bună, copiii începură să poarte haine tot mai frumoase, mă rog, se vedea că le merge tot mai bine şi oamenii din sat

băgară de seamă curând lucrul acesta. Dar cum buna lor stare creştea încet, mulţi credeau că tăietorul de lemne reuşise, se vede, să-şi vândă lemnele cu un preţ mai bun. Doar o vecină mai iscoditoare nu-şi găsea astâmpăr, căci vedea ea că e ceva necurat la mijloc. Degeaba o tot trăgea de limbă pe nevasta tăietorului de lemne, fiindcă aceasta o ţinea una şi bună: sunt tot aşa de săraci ca şi înainte, dar bărbatul ei a găsit un negustor care-i plăteşte mai bine lemnele.

După o vreme, tăietorul de lemne îi spuse nevestei sale:

— Femeie, tare aş vrea să ştiu câte kilograme de aur avem în sac. Trimite la vecină un copil să aducă balanţa.

— Nici nu mă gândesc, o ştii cât e de curioasă. O să se dea de ceasul morţii ca să afle ce vrem să cântărim.

— Spune-i că am adus nişte făină şi vreau să văd dacă nu ne-a înşelat negustorul.

Zis şi făcut.

„Acum e vremea să aflu ce se petrece în casa lor", îşi spuse vecina şi unse cu clei fundul talgerului.

Tăietorul cântări aurul şi trimise balanţa înapoi. Talerul era galben, banii galbeni, aşa că n-a observat că vreo doi trei galbeni au rămas lipiţi de fund. Când vecina văzu galbenii era gata să pice jos.

— Aur, Aur! strigă ea şi fugi într-un suflet la o cumătră căreia îi povesti ce se petrecuse.

Amândouă alergară într-un suflet la notar şi la preot şi le spuse că tăietorul de lemne furase, fără îndoială, bani de la cineva şi ca dovadă aduceau aurul lipit de fundul balanţei.

Preotul şi notarul îl chemară pe ţăran, care mărturisi numaidecât de unde avea aurul şi spuse că dă jumătate din banii găsiţi săracilor din sat.

Cei săraci se bucurară mult, iar vecina, care fu obligată să dea înapoi galbenii care se lipiseră de fundul balanţei, fu aşa de supărată, încât se îmbolnăvi de gălbenare.

Cei doi cocoşaţi

TOATĂ LUMEA SPUNE că cei mai pociţi oameni sunt cocoşaţii şi că din cauza asta sunt aşa morocănoşi. Există însă şi cocoşaţi care fac mereu glume pe socoteala cocoaşei lor şi mai mare hazul să-i vezi câte ghiduşii mai născocesc. De altfel, toţi am auzit de vestitul Polichinelle, regele cocoşaţilor, marele ghiduş, care răspândea-n jurul lui numai haz şi voie bună.

Tot aşa ca el locuia, într-un sat, un cocoşat hazliu, care toată ziua cânta şi se veselea, de-ţi venea să crezi că habar n-are ce cocoaşă poartă în spinare. Stătea câtu-i ziulica cu picioarele încrucişate sub el şi cosea de zor — că era croitor — şi cânta de-ai fi zis că nu-i om, ci privighetoare.

Din când în când îl apuca şi pe el întristarea, căci anii treceau, el ajunsese flăcău de însurat, dar nici o fată nu voia să-l ia de bărbat din cauza cocoaşei. El

însă nu mărturisea nimănui durerea sa. Numai un bătrân din sat, despre care gurile rele spuneau că se cam ţine de vrăji, ştia ce-l apasă, fiindcă tânărul nostru cocoşat îi spusese odată, la un pahar de vin, ce foc îl roade.

Într-o zi, bătrânul îi spuse:

— Ai văzut vreodată stejarul-cel-bătrân şi aproape uscat din vârful dealului de lângă satul nostru?

— Cum să nu-l văd. Toată lumea-l vede şi toţi ştiu că e un stejar blestemat şi că sub el îşi ţin dracii sfatul în noaptea Sfântului Andrei.

— Pff! făcu bătrânul. Crezi şi tu în născocirile babelor? Eu nu zic că acolo nu se petrec fel de fel de întâmplări vrăjite, dar să ştii de la mine că nu toţi dracii sunt răi. În locul tău, m-aş duce în noaptea aceea acolo. Poate găseşti un drac milostiv, să te scape de cocoaşă.

Vorba asta i-a intrat în cap sărmanului cocoşat, care uitase şi să mai cânte tot vorbind cu el însuşi: „Şi dacă merg, ce am de pierdut? Dacă m-or ucide duhurile rele, n-are cine mă plânge. Sunt singur pe lume şi nu văd care fată şi-ar strica ochii după un cocoşat. Pe de altă parte, dacă scap de cocoaşă, voi fi şi eu în rând cu oamenii".

Şi aşa, tot gândindu-se şi răzgândindu-se, veni şi toamna şi-n noaptea Sfântului Andrei, cocoşatul îşi luă inima în dinţi şi-o porni spre stejarul blestemat. Era o noapte sinistră de toamnă, vântul şuiera peste câmpie şi, de frică, sărmanul tânăr vedea tot felul de stafii. Când ajunse la stejar era pe jumătate mort de spaimă, încât aproape se prăbuşi la rădăcina pomului, aşteptând din clipă-n clipă să vină dracii şi să-l ia în furci.

Dar tocmai atunci cântară cocoşii de miezul nopţii, cerul se limpezi deasupra stejarului şi luna-şi revărsa lumina dulce peste poiană. Ca din pământ răsăriră în jurul lui mulţime de spiriduşi mici, mici, abia de atingeau o şchioapă, care se fugăreau, ţopăiau, se tăvăleau prin iarbă, încât cocoşatul simţea şi el cum îl furnică bucuria prin tălpi şi ar fi vrut să sară şi el cu ei să chiuie şi să cânte. Dar spiriduşii nu-i dădeau nici o atenţie, aşa că el se duse să se ascundă într-un tufiş, ca să nu le tulbure joaca. De acolo putea să-i privească în linişte.

După ce se săturară de zbenguială, unul dintre ei dădu un semnal şi toţi se prinseră într-o horă mare-n jurul stejarului şi începură să cânte în cor:

Azi e luni şi mâine-i marţi,
După marţi e miercurea,

Baba miercurea cea rea;
Şi pe urmă vine joi,
Zi de târg cu papuci noi;
După joi...după joi...

Bieţii spiriduşi uitaseră cântecul şi repetau mereu cuprinşi de întristare:

După joi...după joi...

Degeaba însă, fiindcă nici unul nu-şi aducea aminte urmarea. Atunci cocoşatul nu mai putu să rabde tristeţea spiriduşilor şi ieşind din tufiş se prinse-n hora lor, cântând:

După joi, e vineri, nană,
Când scoţi mieii în poiană,
Apoi sâmbăta cea mare,
Şi duminica cu soare,
Cântec, joc şi sărbătoare.

Mare a fost bucuria spiriduşilor că s-a găsit cineva să le aducă aminte cântecul. Se porniră pe un cântec şi un joc, de duduia pământul şi se învârteau ca nişte fulgere mici în jurul stejarului şi cocoşatul, cuprins de bucurie, se-nvârtea şi el mai abitir ca toţi, cântând cu vocea lui frumoasă:

Apoi sâmbăta cea mare,
Şi duminica cu soare,
Cântec, joc şi sărbătoare.

După ce osteniră bine, spiriduşii se opriră şi regele lor veni la cocoşat:

— Noi ştim că tu eşti om şi că oamenii sunt răi. Din cauza asta nici nu vrem să avem de-a face cu ei. Dar în noaptea asta te-ai purtat ca un adevărat spiriduş şi ne-ai făcut un mare bine. Neamul nostru uitase de multă vreme cântecul şi din cauza asta eram puşi tot anul la tot felul de munci grele de către nişte vrăjitoare. Acum însă am scăpat de blestem datorită ţie, aşa că spune ce dorinţă ai şi ţi-o vom îndeplini pe loc.

— Preacinstiţi spiriduşi, vorbi cocoşatul la rândul lui, dacă vă uitaţi cu băgare de seamă la mine, o să vedeţi că nu port o desagă în spate, ci o pocită de cocoaşă, de care nu ştiu cum să scap. Dacă aţi avea bunătatea să mă scăpaţi de ea, m-aş bucura tare mult şi aş spune că mi-aţi plătit cu vârf şi îndesat tot ce am făcut eu pentru voi în noaptea asta.

— Asta-i tot ce vrei? strigară spiriduşii, şi apropiindu-se de el spuseră nu ştiu ce vorbe vrăjite, făcură nişte semne din mâini şi, într-o clipă, cocoşatul nostru se îndreptă ca un brad şi arăta acum

ca un flăcău mândru şi frumos, încât nu cred că ar fi fost în tot satul vreo fată, măcar şi cea mai fudulă, ca să nu-l vrea de bărbat.

A doua zi, să te ţii mirare pe capul sătenilor. Se frecau la ochi şi nu le venea să creadă: „Feciorul acesta tras prin inel şi frumos să fie cocoşatul de până ieri?"

Bietul cocoşat răguşise tot povestind şi răspovestind ce se petrecuse-n noaptea aceea. Oamenii nu se mai săturau ascultându-l şi mereu veneau alţii, chiar şi din satele vecine, căci vestea se dusese ca fulgerul, şi-i cereau s-o ia de la cap cu povestitul.

Fetele îl săgetau cu coada ochiului şi fiecare căuta să-l încânte cu frumuseţea ei, încât bietul flăcău nu ştia pe care s-o aleagă. Până la urmă, aşa cum desigur vă închipuiţi se-nsură cu cea mai frumoasă dintre ele şi, încă înainte ca oamenii să se fi trezit din uimirea lor, cocoşatul, adică fostul cocoşat, se şi gospodărise.

Dar povestea nu se sfârşeşte aici, că doar mai erau şi alţi cocoşaţi prin partea locului. Bunăoară în oraşul din apropiere, era un cocoşat bogat şi posomorât, căruia nu-i intra nimeni în voie şi pentru care, cea mai mare bucurie ar fi fost ca toată lumea să fie cocoşată ca el.

Când auzi cum fusese vindecat cocoşatul cel vesel, nu mai avu odihnă până nu află din gura lui cele ce se petrecuseră.

— Am să mă duc şi eu acolo, spuse el.

Dar fostul cocoşat îl sfătui să nu se ducă, fiindcă nu se ştie dacă năvala asta de cocoşaţi la stejar n-o să-i supere pe spiriduşi.

— Ei, şi ce-or să-mi facă? se răsti cocoşatul. Or să-mi mai pună o cocoaşă? Sau vrei să nu se mai vindece şi alţii?

La drept vorbind, pe cât era de arţăgos cocoşatul de la oraş, pe atât era de fricos şi-i cam bătea inima numai la gândul că va trebui să umble singur la miezul nopţii pe câmp.

În toamna următoare, când spiriduşii trebuiau să se adune iar în jurul stejarului, cocoşatul din oraş porni spre stejar. Măcar că era o noapte rece, îl treceau toate năduşelile când vedea câte o umbră sau auzea câte un ţipăt de pasăre de noapte. La miezul nopţii, când răsăriră spiriduşii ca din pământ, omul nostru începu să clănţăne din dinţi de frică. Dar spiriduşii nici nu se uitau la el, ci se jucau în jurul stejarului, se tăvăleau prin iarbă, mă rog, ca şi cu un an înainte.

După ce obosiră bine, făcură iar hora-n jurul stejarului cântând:

Azi e luni şi mâine-i marţi,
După marţi e miercurea,
Baba miercurea cea rea;
Şi pe urmă vine joi,
Zi de târg cu papuci noi;
După joi...după joi...

Spiriduşii uitaseră iar cântecul şi acum se căzneau în zadar să şi-l amintească.

„Acu-i acu", îşi spuse cocoşatul care încă mai tremura şi, repezindu-se-n horă, începu să zbiere cât îl ţinea gura (trebuie să vă spun că avea o voce de urlau câinii când cânta el):

După joi e vineri, nană,
Când scoţi mieii la poiană,
Şi duminica cu soare,
Cântec, joc şi sărbătoare.

În spaima şi graba lui, cocoşatul uitase o zi a săptămânii. Spiriduşii însă îşi dăduseră seama şi tăbărâră pe el:

— Ai sărit un vers, ai sărit un vers. Cum e, spune-ne!

— Staţi, staţi, strigă omul ştergându-şi sudoarea şi o luă de la cap.

Degeaba însă, căci nu-şi amintea deloc ce zi vine după vineri. Cu cât îşi zbiera cântecul mai tare, cu atât spiriduşii se înfuriau mai rău:

— Vrea să-şi bată joc de noi!

— Zbiară ca un măgar.

— Ăsta nu-i cântec. Ăsta-i urlet.

— Să-l învăţăm minte.

Şi-n timp ce el se căznea fără-ncetare să găsească versul care-i lipsea, spiriduşii hotărâră să-i lipească, drept pedeapsă, cocoaşa pe care i-o luaseră celuilalt cocoşat. Tot n-aveau ce face cu ea.

Cât ai clipi, omul nostru se trezi cu două cocoaşe: una în faţă, una în spate. Pe urmă spiriduşii dispărură şi el o porni amărât spre casă.

Ceea ce i se păru însă ciudat, era că parcă-l gâdila ceva în gâtlej şi începu să cânte. Spre marea lui uimire, avea acum o voce frumoasă şi-şi aducea aminte tot cântecul spiriduşilor. Era însă prea târziu.

În zilele în care urmară, cocoşatul nostru era de nerecunoscut. Se ţinea mereu de ghiduşii, râdea, cânta de parcă toată lumea era a lui. Se vede treaba că o dată cu cea de a doua cocoaşă i se dăduse şi ceva din caracterul vesel al primului cocoşat. Şi aşa cocoşatul nostru începu să fie bine văzut de toţi, dar de însurat nu se putu însura şi rămase flăcău până la adânci bătrâneţe.

Jane şi gâscarul cel şchiop

ÎNTR-UN CASTEL MĂREŢ de pe ţărmul mării, trăia odată un lord bătrân. Îşi ducea zilele întru totul singuratic, iar castelul era întotdeauna pustiu. Sub bolţile sale nu se auzeau niciodată glasuri tinereşti sau râsete de veselie. Ceasuri întregi se plimba bătrânul lord dintr-un capăt în celălalt al odăii, pe plăci de piatră, sau şedea la fereastră şi privea îndelung şi pierdut marea mohorâtă.

În castel, lordul avea o nepoţică, pe care însă nu o văzuse niciodată. El n-a iubit-o chiar din ziua naşterii ei, deoarece din această pricină murise mama fetei — fiica iubită a lordului. Tatăl fetiţei plecase departe, peste mări, să se lupte pentru craiul său şi ea creştea fără părinţi. I-ar fi fost foarte greu, bietei fetiţe, să trăiască singură, dacă n-ar fi fost dădaca ei bătrână. Ea o lua pe Jane la sine şi-o hrănea cu ceea ce rămânea de la masa lordului — stăpânul său — şi-o îmbrăca cu ce putea.

Curtenii bătrânului lord se purtau urât cu fetiţa — stăpânul lor doar n-o iubea! Ei o jigneau, îi vorbeau aspru şi o porecliseră „zdreanţă".

Zile întregi, Jane se juca în curtea din spatele castelului sau rătăcea de una singură pe ţărmul mării. Unicul ei prieten era băiatul cel şchiop, gâscarul. Se ducea adesea la el pe câmp şi vorbeau împreună ceasuri îndelungi. Băieţandrul era ceva mai mare decât Jane; locuia la ferma învecinată cu castelul.

În fiecare dimineaţă el mâna gâştele pe câmp şi le ducea la râu, unde ele înotau, se bălăceau şi prindeau peşti. În vremea asta, gâscarul cânta din fluier, iar Jane alerga să-l asculte. Îi plăceau tare mult cântecele lui ciudate — când triste, când vesele! Ele îi povesteau despre zânele frumoase ale pădurilor, despre ţări îndepărtate, despre râuri şi munţi misterioşi. Ascultându-le, ea uita de tristeţe şi de necazuri.

Uneori, cântecele erau atât de vesele, încât îi venea să danseze. Chiar şi gâscarul cel şchiop juca stângaci, împreună cu ea.

Astfel se scurgeau zilele de primăvară şi vară. Iar iarna, în lungile şi întunecoasele seri, Jane îşi aducea scăunelul mai aproape de gura sobei şi o ruga pe dădacă să-i spună poveşti cu neînfricaţi cavaleri şi preafrumoase fete, cu uriaşi şi căpcăuni, cu rusalce care dansează în apele mărilor şi cu zâne care zboară nevăzute în văzduh. Iar ea şedea şi asculta privind focul. Obrajii i se rumeneau, ochii i se aprindeau. Începea să picotească de somn, iar dădaca, de asemenea, închidea ochii de oboseală, neputând să-i mai povestească, şi atunci o trimitea pe copilă să se odihnească.

Dar oricât de mult îi plăcea să asculte poveştile, totuşi cea mai fericită se simţea atunci când fugea la prietenul său gâscarul. El îi zicea din fluier minunate cântece, apoi amândoi vorbeau şi zburdau. Câteodată, Jane se căznea să-şi aducă aminte de vreo poveste pentru prietenul său, sau dansa după muzica lui. Şi atunci toate necazurile ei odată piereau — şi marele castel pustiu, şi încruntaţii slujitori, şi bunicul pe care nici nu-l văzuse vreodată.

Trecură ani şi Jane, dintr-o fetiţă mică, se făcu o fată neasemuit de frumoasă. Dar ea, ca şi mai înainte, rămăsese prietena gâscarului şchiop, iar bătrânul lord, ca şi până acum, nu o iubea şi nici nu dorea s-o vadă.

Dar iată că, într-o zi, se răspândi vestea că în oraşul vecin soseşte regele. La toate castelele din împrejurimi fură trimişi curieri cu invitaţii pentru balul regesc. La acest bal, fiul regelui — tânărul prinţ — va trebui să-şi aleagă logodnică. Iar invitaţia

regelui — după cum se ştie — înseamnă poruncă! O asemenea invitaţie fu adusă şi bătrânului lord, la castelul de pe ţărmul mării.

Lordul dădu poruncă să i se înşeuieze calul cel alb, după aceea chemă frizerul să-i tundă barba cea lungă şi albă. Apoi se îmbrăcă în veşminte de paradă şi coborî în curte să încalece calul şi să pornească către oraş.

Jane, în acea vreme, stătea de vorbă cu bătrâna ei dădacă în odaia de sus a castelului. Când auzi zgomotul copitelor de cai în curte o întrebă pe dădacă ce se întâmplă acolo. Iar dădaca îi răspunse:

— În oraşul vecin, regele dă un bal. El a poruncit să vie şi bunicul tău. Uită-te pe fereastră şi ai să-l vezi.

— Ah, ce m-aş duce şi eu la balul regelui! oftă Jane. Dădacă dragă, du-te la bunic şi roagă-l să mă ia şi pe mine cu el! Până nu-i târziu!

Tocmai atunci ieşise în curte bătrânul lord şi, cu ajutorul unui slujitor, încălecase.

— Acesta-i bunicul meu? întrebă Jane. Ce frumos e, ce haine strălucitoare are! Ah, cât de mult aş vrea să mă duc cu el!

— Nu, nu, pentru nimic în lume n-am să îndrăznesc să vorbesc cu el, spuse dădaca. Şi e prea

târziu acum. Până ce-oi coborî, cu picioarele mele bătrâne, el o să plece.

Şi, într-adevăr, pe când spunea ea aceasta, slujitorul îi dădu lordului frâul şi calul alb îl duse pe bătrânul lord dincolo de poarta castelului. Jane îl urmări până ce dispăru, apoi se dezlipi de fereastră şi începu să plângă amar.

— Primul meu bal! hohoti ea. Putea să fi fost primul meu bal. De-acum înainte, niciodată nu voi mai avea prilejul să merg la bal. Niciodată, niciodată! Şi toate acestea numai pentru că n-ai vrut să te duci să-l rogi!

— Linişteşte-te, draga mea, se străduia s-o împace dădaca. Balurile şi serbările nu sunt pentru tine. Nu te supăra pe bătrâna ta dădacă. Eu nu pot să fac nimic. Chiar dacă-i vorbeam, tot nu te-ar fi luat.

Jane încetă să plângă tot aşa de repede precum începuse, şi-i ceru iertare dădacei.

— Nu fi supărată pe mine, dădacă, spuse ea. Tu eşti singurul meu sprijin. N-am vrut să te jignesc. Tu n-ai nici o vină. La drept vorbind, nici nu vreau să mă duc la un asemenea bal. Să privesc cum îşi dau aere împopoţonaţii de lorzi şi doamnele. Să ştii că nici nu merită.

Şi totuşi, când părăsi curtea castelului şi ieşi în câmp, se gândea ce bine ar fi să nimerească la acest bal! Să zărească măcar pe frumoasele şi împodobitele prinţese, pe rege şi regină! Dar, mai mult decât orice, ar fi vrut să-l vadă pe tânărul prinţ. Şi atât de mult se îngândură, încât nici nu-l observă pe prietenul său, gâscarul, care mânând cârdul de gâşte venea şchiopătând, în întâmpinarea ei. El încetă să cânte din fluier şi-o întrebă:

— La ce te gândeşti, Jane? Vrei să-ţi cânt un cântec vesel ca să joci? Sau unul trist, ca să plângi?

— Vreau să dansez, răspunse Jane, dar nu aici. Aş vrea să mă duc la oraş, la balul regelui! Dar pe mine nu m-au invitat.

— Dacă vrei neapărat să ajungi acolo — spuse gâscarul — nu-i nimic mai simplu! Merg şi eu cu tine, şi luăm şi gâştele mele. Nu-i aşa de greu de mers, până acolo, nici chiar pentru un şchiop ca mine.

Şi porniră la drum. Drumul nu i se păru lui Jane chiar atât de lung, deoarece gâscarul tot timpul cânta din fluier. Cânta atât de vesel, şi cu atâta foc, încât Jane se înveselise de-a binelea, cânta şi ea, se rotea în jurul lui şi juca.

Când ajunseră aproape de oraş, deodată auziră în urma lor zgomotul copitelor de cai şi în curând li se

alătură un tânăr înalt, frumos, pe un cal negru ca pana corbului.

— Mergeţi la oraş? îi întrebă el. Pot să vă însoţesc? Împreună ne va fi mai vesel.

— Cum de nu, desigur, sir! răspunse gâscarul. Noi mergem la oraş să vedem pe oaspeţii de seamă, care se adună la balul regelui. Dacă doriţi, veniţi cu noi.

Tânărul descălecă şi merse alături de Jane, iar gâscarul cel şchiop venea în urma lor, zicând din fluier.

Deodată tânărul necunoscut se opri, o privi pe Jane şi-o întrebă:

— Ştii cine sunt eu?

— Nu, răspunse Jane. Cine?

— Sunt prinţul moştenitor! Merg la balul tatălui meu. Nu te grăbi chiar aşa, vreau să te privesc mai bine.

Într-adevăr, prinţul nu-şi lua ochii de la fată, iar gâscarul prinse a zice un cântec nou, necunoscut, fermecător. E drept, Jane nu-l asculta, ea privea în ochii prinţului; dar şi prinţul, abia de mai auzea cântecul. Ochii lui o sorbeau cu nesaţ. Nu vedea nici rochia ei ruptă şi nici că era desculţă, el îi admira obrazul, talia mlădioasă şi mersul ei uşor.

— Cum te cheamă? o întrebă el.

— Jane.

— Ascultă-mă, Jane, spuse prinţul, nici o fată încă nu mi-a tulburat inima atât de mult ca tine! Astăzi, la bal, eu trebuie să-mi aleg logodnica. Fii tu logodnica mea şi căsătoreşte-te cu mine!

Jane tăcea. Îi aruncă numai o privire. În vremea asta, calul bătu din copite nerăbdător iar fluierul gâscarului amuţi.

— Ei, răspunde-mi, vrei să-mi devii logodnică şi prinţesă?

Jane zâmbi, clătinând, din cap şi spuse:

— O, nu! Tu vrei să râzi de mine. Seamăn eu oare a prinţesă? Mai bine încalecă repede şi fugi la bal, şi alege-ţi o logodnică dintre frumoasele prinţese.

— Dar eu vorbesc din suflet, crede-mă, o rugă prinţul. Dacă nu vrei să-mi fii logodnică, atunci poate că vii cu mine la bal? Să ştii că te aştept la miezul nopţii împreună cu prietenul tău, gâscarul, cu fluierul său şi gâştele astea cenuşii. Ai să vii?

Jane se uită la prinţ şi-i răspunse:

— Poate că da. Sau poate că nu. Nu ştiu!

Mai mult nu spuse nimic. Prinţul se aruncă pe calul său de culoarea corbului şi galopă către oraş.

Se făcu seară. Caretele, una după alta, soseau

mereu şi se opreau la castelul unde în sala cea mare regele şi regina primeau pe nobilii oaspeţi. Veneau chiar din cele mai depărtate comitate şi domenii, deoarece nimeni nu voia să scape un asemenea mare eveniment: prinţul moştenitor, fiul cel mare al regelui, trebuia în seara aceea să-şi aleagă logodnica.

Multe dintre frumoasele lady îşi ascundeau nădejdile şi dorinţele lor tainice după uşoare flecăreli şi nepăsătoare zâmbete.

Balul începuse de mult, dansurile urmau unul după altul, dar prinţul încă nu alesese pe nimeni.

În sfârşit, sosi miezul nopţii. La ultima bătaie a ceasului, în capătul sălii se făcu zarvă şi murmur de mirare. Dansatorii se dădură în lături şi în faţa regelui şi a reginei apăru un ciudat cortegiu: în frunte păşea o fată desculţă, într-o rochie verde, zdrenţuită, după ea venea gâscarul cel şchiop, iar în urma lor se clătinau nouă gâşte cenuşii gâgâind.

Erau oaspeţii, veniţi la balul regelui.

De la început, toţi curtenii amuţiră de nedumerire, însă îndată începură să şuşotească şi să râdă zgomotos. Dar deodată tăcură, când văzură pe prinţ ieşind înainte şi luând pe fata cea desculţă de mână. O conduse către părinţii săi, care şedeau pe tron.

— Iată, cuvântă prinţul, asta-i Jane! Dacă ea mă vrea, eu o aleg de soţie. Ce ai de spus la aceasta?

Regele o privi cu atenţie pe Jane, apoi răspunse:

— Fiul meu, alegerea ta nu-i proastă. Dacă fata este tot atât de bună şi cuminte, pe cât este de frumoasă, ea va fi o prinţesă destoinică!

— Tânăra e foarte drăguţă, e adevărat, spuse regina, dar ce fel de rochie este asta?

— Şi de ce nu spune nimic? întrebă regele. La ce se gândeşte ea?

— Dacă nu aveţi nimic împotrivă, spuse încet Jane eu primesc cu dragă inimă să fiu soţia prinţului!

Deodată, în plină tăcere, răsunară sunetele duioase de fluier ale gâscarului. Nimeni nu auzise în viaţa lui o asemenea muzică melodioasă şi fermecătoare. Şi deodată rochia cea zdrenţuită a Janei se prefăcu, în ochii tuturor, într-o rochie scumpă, albă, împodobită cu briliante strălucitoare, iar cele nouă gâşte, în mici paji, îmbrăcaţi numai în albastru. Ei ridicară trena fetei şi astfel o urmară până ce prinţul o conduse pe logodnica sa, în celălalt capăt al sălii, ca să înceapă dansul. Iar sunetele fluierului se pierdură în muzica veselă care se revărsa din sala de bal.

Iată, aceasta este povestea Zdrenţăroasei Jane, care a devenit prinţesă, iar mamele, chiar şi cele mai invidioase, fură de părere că atât prinţul cât şi Jane sunt o pereche minunată.

Un singur om a rămas trist în mijlocul acestui entuziasm: era bătrânul lord. El nu putea să uite durerea lui şi numai după ce a încetat zvonul clopotelor, el porni în galop la castelul său de pe ţărmul mării.

După primul dans cu prinţul, Jane îşi căută pe credinciosul său prieten, gâscarul dar acesta dispăruse. Ea-şi trimise atunci slujitorii să-l caute în toate colţurile ţării, dar nimeni nu l-a mai văzut nicăieri. E adevărat că locuitorii satelor povestesc că, atunci când ei se întorc acasă târziu de tot, aud câteodată, pe câmp şi în păduri, un cântec duios şi trist de fluier.

Pe bătrâna ei dădacă, Jane a luat-o la sine chiar a doua zi după cununie. Astfel, bătrânica a trăit până la sfârşitul zilelor sale, în castelul regesc, iar bătrânul lord, care nu-şi văzuse niciodată nepoata, a rămas veşnic nemângâiat.

Nu-ţi pierde cumpătul!

A FOST ODATĂ un om care avea doi fii: unul, zicea taică-său, era mai deştept, adică mai inimos şi mai plin de viaţă, iar celălalt, mai bleguţ şi mai prostănac. Se făcură mari feciorii, şi tatăl lor se gândi să-l păstreze pe cel mic alături de el încă vreo câţiva ani, iar pe cel mare, mai deştept şi mai plin de viaţă, să-l trimită la muncă, să aducă şi el un ban în casă. Dar cum de lucru nu se prea găsi în satul unde trăiau ei, încercară în satul vecin.

Era acolo un om înstărit, dar vestit pentru zgârcenia lui. Văzându-l totuşi pe băiat, se-nvoi să-l primească la lucru, dar vorbi astfel:

— Ascultă, băiete, condiţia mea e asta: să ştii să nu-ţi pierzi cumpătul, oricât ai fi de supărat sau nedumerit de ceea ce ai să vezi sau are să ţi se întâmple. Ai să munceşti multă vreme la mine; dar dacă-ţi vei pierde cumpătul, să ştii că nici simbrie nu

vei avea şi de la prima dată îţi voi tăia o ureche iar dacă-ţi vei pierde cumpătul a doua oară, ţi-o tai pe-a doua ureche; iar dacă şi a treia oară te vei înfuria, îţi pierzi slujba. În schimb, dacă mă vei vedea pe mine vreodată că-mi voi pierde cumpătul, ceea ce nu mi s-a întâmplat niciodată, să ştii că primeşti simbrie pe un an.

Pe cât de ciudat i s-a părut băiatului toate cele pretinse de viitorul lui stăpân, neavând prea mult de ales, primi condiţiile.

A doua zi se duse la câmp şi când veni seara istovit de muncă, pe masă găsi o bucată de mămăligă rece. Strâmbă din nas, îi veni s-o dea de pământ, dar îşi aminti de cele spuse doar cu o zi în urmă. Se mulţumi doar cu un oftat şi se trânti în paie, mort de oboseală.

În seara următoare, când se întoarse de la lucru, pe masă găsi de mâncare o varză fiartă şi atât; nici un codru de pâine măcar. Foamea şi furia l-au făcut să uite de tot şi toate şi a aruncat varza cât colo, trăgând şi o înjurătură. Atât a aşteptat stăpânul lui, care pândea totul într-un colţ. Veni lângă el şi-i tăie o ureche.

Se forfoti băiatul toată noaptea cum să facă şi cum să dreagă să-l mulţumească pe zgârcitul de

stăpân fără să-şi piardă cumpătul. Dar cum să nu şi-l piardă, dacă după o zi de trudă el îi dădea o varză fiartă?!

După o noapte întreagă de frământări, în zorii zilei socoti el că ar fi mai înţelept să renunţe. Şi plecă acasă la tatăl său şi la fratele său, să le istorisească tot. Ei îl ascultară şi fratele mai mic îi spuse:

— Mă duc eu în locul tău şi te voi răzbuna!

— Ia te uită! Dacă fratele tău n-a fost în stare să reziste, o să rezişti tu, Prâsleo! îl dojeni taică-său.

Dar atâta se rugă de ei doi, că până la urmă îi spuseră amândoi:

— Ei, bine, du-te, dar dacă vei veni şi tu după o zi sau două într-o ureche, ce-ai să faci?!

Şi fiul cel bleguţ şi prostănac se duse în locul fratelui său. Stăpânul îşi freca mâinile de mulţumire că va avea ocazia acum să-i muncească degeaba alt flăcău. Şi-l trimise la câmp şi când se întoarse seara, îl aşteptă şi pe el cu un boţ rece de mămăligă, şi flăcăul o mâncă cu poftă. Şi a doua seară cu o varză fiartă. Şi băiatul nu spuse nimic, deoarece ştia de la fratele său ce-l aştepta. Mai nedumerit era stăpânul decât sluga. Şi tot aşa au dus-o vreo săptămână.

Într-o bună zi, stăpânul îi spuse:

— Mâine te duci la târg şi vinzi perechea asta de boi. Te întorci apoi cu banii acasă.

Băiatul se duse cu boii la târg, îi vându pe un preţ bun, dar stăpânului nu-i dădu nici un sfert din cât luase el.

— Ăştia-s banii. Abia mi-a dat un om şi-atât, că a zis că boii sunt bătrâni şi nu mai fac nici două parale! îi zise băiatul.

Stăpânului îi venea să-l strângă de gât, dar se abţinu, căci, de nu, trebuia să-i dea simbria pe un an. Înghiţi aşadar în sec şi primi cât îi dădu băiatul. După mai mult timp, îi spuse:

— Ia porumbul ăsta şi du-l la moară, la măcinat, apoi vii cu sacii de mălai acasă!

Se duse băiatul la moară cu porumbul. Îi măcină morarul zece saci cu mălai. Duse băiatul nouă acasă la el şi se întoarse la stăpânul cel rău şi zgârcit cu un singur sac.

Şi de data asta stăpânul lui nu-şi pierdu cumpătul. Luă sacul cu mălai şi-l zvârli în magazie. Dar toată ziua aceea nu făcu alta decât să scrâşnească din dinţi. Ba scrâşni şi toată noaptea în somn.

Dar zilele au trecut una după alta şi stăpânul, uitând de pocinoagele făcute de băiat până atunci, îi dădu altă treabă de făcut.

— Mâine în zori — spuse el, te duci cu zece porci la târg şi te întorci imediat cu banii acasă.

Băiatul duse porcii la târg, dar vându numai cinci. Pe ceilalţi cinci îi duse acasă la el şi tot acasă lăsă şi banii luaţi pe cei vânduţi. Se întoarse apoi la stăpân şi, cu aerul cel mai senin din lume, îi spuse:

— Nu ştiţi ce nenorocire mi s-a întâmplat?! Ca să iau preţ mai bun pe porci, m-am gândit să-i duc mai întâi la râu, să-i spăl, ca să arate mai frumoşi. Dar ce să vezi? S-au înecat toţi zece, unul după altul.

Cât dori stăpânul său să-şi păstreze cumpătul, nu mai izbuti şi, izbucnind odată în toate furiile, dădu cu pumnul în masă, de făcu ţăndări tot ce se afla pe ea, şi tună şi fulgeră:

— M-ai distrus! M-ai ruinat! Nu ţi-o mai iert! Am pierdut o avere!...

Şi ar fi vrut să mai continue, dar băiatul îl scuti de o ureche cum fusese învoiala, adăugând:

— Şi leafa pe un an!

Aşadar, prostănacul familiei se întoarse acasă cu bani, pe lângă cele ce mai adusese el în câteva rânduri, răzbunându-l şi pe frate-său mai mare. Şi de-atunci încolo taică-său nu mai spuse de el că-i prostănac şi nici bleguţ, ci rămase fala familiei, căci ştiuse să-şi păstreze cumpătul!

Faptă şi răsplată

A FOST ODATĂ, demult de tot, pe când trăia primul om care a sădit primul pom, un tânăr chipeş, harnic şi cu un suflet de aur. Plecând el, într-o dimineaţă, pe când soarele ardea cu mare putere, spre un codru verde, ca să se mai răcorească, trecu prin faţa unei ape, căci acela îi era drumul, şi iată că văzu cum trei peşti aurii abia mai aveau putere să se zbată, pe mal: valul îi aruncase acolo de mai multă vreme şi soarele era gata-gata să-i pârjolească de tot cu razele lui fierbinţi din dimineaţa aceea. Tânărului i se făcu milă, îi apucă uşurel pe rând, pe fiecare, şi-i vârî înapoi în apă. Se îndepărtă apoi, cu inima plină, fericit că făcuse o faptă bună şi în ziua aceea, după cum îl povăţuise totdeauna tată-său, care-i spusese adesea: „Fă bine cui îl întâlneşti în cale".

Dar, din întâmplare, cei trei peşti aurii aveau puteri miraculoase; şi de îndată ce şi-au revenit în

răcoarea apei, au şi început a chibzui cum să răsplătească fapta tânărului lor salvator. Şi toţi trei au căzut la învoială să-l ajute să-şi împlinească orice dorinţă ar avea el.

Între timp, tânărul ajunsese în pădure, îşi tăiase lemnele de foc ca să le ducă acasă, dar, când să le ridice, îşi dădu seama că era prea obosit în dimineaţa aceea de zăpuşeală, ca să le poată căra în spinare. „Sunt atât de istovit, că mai repede aş vrea să mă duceţi voi pe mine acasă, decât eu pe voi!" aruncă el vorbele către vreascurile acelea. Şi într-o doară se aşează pe ele, ca să se odihnească. Dar, în clipa următoare, se văzu înălţat şi purtat în văzduh, spre casa lui. Şi vreascurile nu-l mai purtară pe drumurile pe care venise, de-a lungul apei, ci pe partea cealaltă, adică prin faţa palatului unde se afla o prinţesă frumoasă ca Ileana Cosânzeana. Prinţesa privea pe fereastră tocmai când trecea el călare pe vreascuri. Şi de cum dădu cu ochii de ea, tânărul se îndrăgosti nebuneşte de frumuseţea aceea de fată, dar: „Ce păcat că această frumoasă prinţesă nu mă iubeşte şi ea pe mine!" se gândi el.

Şi ce credeţi? Chiar în ziua următoare, prinţesa se duse drept la casa tânărului şi în taină se cununară. Şi ca să fie cât mai departe de supărarea părinţilor

fetei, neîmpăcaţi cu alegerea ei, plecară de acolo. Pe drum, el se gândi cu glas tare, împărtăşindu-i şi soţiei lui gândul:

— Dacă am avea şi o casă frumoasă, nu ne-ar mai păsa de nimeni şi de nimic, şi am fi pe deplin fericiţi!

Şi nu-şi sfârşi bine vorbele, şi iată în faţa lor un palat şi mai măreţ şi mai strălucitor decât al prinţesei, împodobit cu tot ce era mai minunat şi mai încântător pe lume. Şi câţiva ani i-au petrecut acolo în palat, fără griji şi fără necazuri. Prinţesa însă era când şi când tristă, căci îi era dor de părinţii ei. Nu avea totuşi curajul să se întoarcă acasă...

Într-o noapte întunecoasă, când afară ploua cu tunete şi fulgere şi se dezlănţuia o furtună ca în basme, cineva bătu la poartă:

— Deschideţi, oameni buni, m-am rătăcit în pădure şi plouă cu găleata.

Prinţesa, auzind la ora aceea că cineva bate la poartă, a avut parcă o presimţire şi a alergat chiar ea să deschidă. L-a recunoscut îndată pe tatăl ei, căruia i-a sărit fericită de gât. Şi nici bătrânul nu era mai puţin fericit, căci şi el o căutase ani şi ani de zile, căindu-se că nu-i dăduse atunci consimţământul şi că fuseseră nevoiţi să se despartă atât de trist.

— De azi încolo vom locui cu toţii împreună, şi toată averea mea va fi şi a voastră, copiii mei! le vorbi bătrânul tată, fericit că-şi regăsise fata. Căci de când ai plecat tu din casă, fata mea, nici soarele şi nici veselia n-au mai pătruns în palatul nostru.

— Mie mi te-a adus ploaia, tată, se grăbi să-i răspundă fata, iar noi îţi vom aduce soarele!

Şi trăiră fericiţi, până la adânci bătrâneţi, copiii şi părinţii împreună.

Prinţul Hatt, din adâncul pământului

A FOST ODATĂ, demult, un împărat care domnea peste o mare împărăţie. El avea trei fiice şi toate trei erau nespus de frumoase. Dar dintre toate cea mai frumoasă era mezina. Era şi bună la inimă, gata oricând să dea o mână de ajutor. De aceea toţi o îndrăgiseră, iar împăratului îi era dragă ca lumina ochilor.

Se hotărî odată împăratul să se ducă la un târg mare, împreună cu slujitorii lui. Înainte de a pleca, le întrebă pe fiecare din fiicele sale ce doreşte să îi aducă de la târg. Cea mare îşi dorea un pieptene de argint şi un colier de diamante; cea mijlocie voia un inel de aur şi o brăţară din pietre preţioase. Şi cele două fete mai mari se porniră să înşire pe rând toate podoabele care le veneau în minte. Împăratul fu nevoit să repete dorinţele lor de mai multe ori ca să fie sigur că nu va uita nimic.

— Da, spuse el, în cele din urmă, voi încerca să vă îndeplinesc toate rugăminţile. Aş vrea însă să cunosc şi dorinţa fiicei mele mai mici. Tu n-ai scos nici un cuvânt, dar trebuie să ai şi tu o dorinţă.

— Nu, răspunse prinţesa, eu am tot ce îmi place.

— Mai gândeşte-te, spuse împăratul, poate totuşi există ceva după care tânjeşti.

— Ei bine, ar fi ceva ce-mi doresc de mult, răspunse mezina, dar nu îndrăznesc să te rog.

— Trebuie să-mi spui, insistă împăratul. Voi face tot posibilul să-ţi aduc ceea ce-ţi doreşti.

— Iată, răspunse prinţesa, de când am auzit odată, demult, vorbindu-se de cele trei frunze cântătoare, nu-mi mai găsesc liniştea. Când torc sau brodez, nu mă gândesc decât la ele. Ce mult aş dori să le aud!

— Bine, încuviinţă împăratul, o să-ţi aduc cele trei frunze cântătoare, de-ar fi să mă coste şi o jumătate din împărăţie!

Acestea fiind spuse, îşi luă rămas bun de la fiicele sale, dădu pinteni calului şi porni la drum însoţit de curtenii săi.

La târg veniseră mulţi negustori străini, care îşi înşirau mărfurile. Nu lipseau podoabele de aur, argint şi pietre preţioase. Împăratul cumpără tot ce îi ceruseră fiicele sale mai mari, precum şi multe alte

odoare de preţ. În schimb nu găsi nicăieri cele trei frunze cântătoare, oricât îi întrebase pe toţi negustorii de la Soare-Răsare şi Soare-Apune. Nici unul nu auzise de ele. La lăsarea serii, împăratul se pregăti să se întoarcă acasă. Era însă trist şi abătut, pentru că, deşi cumpărase o mulţime de lucruri scumpe, nu reuşise să găsească ceea ce-şi dorea fiica sa mai mică.

Pe drum, împăratul se opri la un moment dat cu toată suita sa, pentru că se auzeau în depărtare acorduri de harpe şi viori, care umpleau văzduhul cu sunetele lor armonioase. Împăratul dădu pinteni calului şi se pomeni în faţa unui alun, în vârful căruia se aflau trei frunze aurii care scoteau nişte sunete minunate. Împăratul se înseninâ la faţă.

— Dar acestea sunt chiar cele trei frunze cântătoare, despre care mi-a vorbit fiica mea cea mică! exclamă el.

Şi împăratul întinse mâna ca să rupă creanga cu cele trei frunze, dar creanga nu se rupse şi reveni la loc. În momentul acela se auzi un glas puternic, care strigă:

— Lasă-mi frunzele în pace şi nu mi le rupe!

Vocea părea să vină dintr-o grotă aflată sub pământ şi împăratul rămase mut de uimire. Îşi luă însă inima în dinţi şi întrebă:

— Cine eşti tu?

— Sunt prinţul Hatt, din adâncul pământului, răspunse aceeaşi voce.

— N-ai vrea să-mi dăruieşti cele trei frunze în semn de prietenie? Le vreau pentru fiica mea cea mică, fiindcă asta îşi doreşte cel mai mult.

— Ştiu, răspunse vocea din adâncuri, dar eu nu pot să mă despart de o asemenea comoară.

— Ţi-aş da orice mi-ai cere în schimb, îl rugă împăratul.

— Cele trei frunze nu sunt de vânzare, dar ţi le voi dărui, totuşi, cu o singură condiţie!

— Ce condiţie? întrebă împăratul.

— Promite-mi, răspunse vocea, să-mi dăruieşti prima fiinţă care îţi va ieşi în cale când vei ajunge acasă.

Împăratul rămase un moment pe gânduri.

„Prima fiinţă pe care o voi întâlni... gândi el. Cred că va fi câinele meu credincios. De cum aude tropotul calului meu, îmi iese în întâmpinare. Îmi pare rău că trebuie să mă despart de el, dar mi-e mai uşor să-l pierd pe el decât să nu-i îndeplinesc dorinţa fiicei mele."

Împăratul făcu un pas spre alunul cu frunzele cântătoare.

— Primesc, spuse el. Prima fiinţă pe care o voi întâlni, când voi ajunge acasă, va fi a ta!

— Atunci, frunzele sunt ale tale! răspunse vocea. Dar nu uita că un împărat nu-şi poate călca cuvântul dat. Altfel eşti dezonorat!

Împăratul întinse mâna să apuce creanga cu cele trei frunze. De data aceasta reuşi să o rupă, iar frunzele se legănau uşor, scoţând nişte sunete melodioase. Împăratul nu mai putea de bucurie, până şi caii mergeau parcă în pas de dans.

Între timp, prinţesele şedeau în iatacul lor şi brodau. Cele două fete mari nu discutau decât de podoabele scumpe pe care le aşteptau de la tatăl lor. Mezina era însă mai tăcută şi aştepta cu nerăbdare întoarcerea tatălui lor, împăratul.

Pe înserate, prinţesa cea mică le rugă pe surorile ei să se ducă împreună în întâmpinarea tatălui lor.

— Eu nu am chef, răspunse cea mare, şi nu vreau să-mi ud ciorapii de mătase mergând prin iarbă.

— Nici eu n-aş merge, răspunse cea mijlocie, pentru că mă strâng pantofii cei noi de mătase.

Atunci mezina se duse singură în întâmpinarea împăratului. După ce merse o bucată de drum auzi tropotul cailor şi zăngănit de arme; şi în ciuda acestor zgomote reuşi să distingă nişte sunete nespus de

melodioase, cum nu mai auzise niciodată, nici măcar în vis. Prinţesa era din cale-afară de fericită pentru că se apropia împăratul cu suita sa, iar sunetele minunate nu puteau fi decât ale celor trei frunze cântătoare. Alergă în întâmpinarea tatălui ei, sări în sus de bucurie şi îl îmbrăţişă cu drag, zicându-i:

— Bun venit, tată dragă!

Împăratul însă păli: prima fiinţă care venise în întâmpinarea lui nu era câinele său credincios, ci fiica lui cea mai dragă. Pe ea o promisese el acelei voci din adâncuri, în schimbul frunzelor cântătoare.

Prinţesa nu-şi dădea seama de ce se întristase împăratul şi îl rugă să-i spună ce are pe suflet. La rugăminţile fetei trebui să-i povestească totul de-a fir-a-păr, cum reuşise să capete cele trei frunze cântătoare şi care fusese preţul dobândirii lor.

— Dar nici nu mă gândesc să te dau, fiica mea cea mai iubită, pe mâinile unui străin, spuse el. Mai bine să spună prinţul Hatt că sunt un om fără cuvânt şi să facă ce o crede de cuviinţă!

— Nu, spuse prinţesa cu hotărâre, un împărat nu poate să-şi încalce cuvântul dat. Mai bine să mergem chiar acum la prinţul Hatt. Şi de fapt totul s-a întâmplat numai din vina mea! Ce-mi trebuiau mie cele trei frunze cântătoare? N-aş fi crezut că va trebui

să mă despart de tine atât de curând. Dar nu am încotro şi îmi voi urma soarta.

Împăratul o ridică în şa şi fără o vorbă se întoarse la pajiştea unde se înălţa alunul. Prinţesa îşi îmbrăţişă îndelung tatăl, apoi sări din şa, iar împăratul plecă spre casă, nefericit că îşi vânduse propria fiică şi nici măcar nu ştia cui.

Prinţesa se aşeză pe iarbă şi începu să plângă. În jurul ei domnea o linişte deplină.

Deodată se căscă pământul sub picioarele prinţesei şi ea fu coborâtă încet în adâncul pământului. Se pomeni apoi într-o sală uriaşă, care nu semăna câtuşi de puţin cu sălile pe care le văzuse până atunci. Era mai mare şi mai frumoasă, bogat împodobită cu aur şi mătase. Lumânările înalte ardeau în sfeşnice măiestrit lucrate. Focul ardea în şemineu. Dar nu se vedea picior de om.

Prinţesa se uită pe rând la toate aceste minunăţii şi uită de supărare. La un moment dat se stinseră lumânările din sfeşnice şi focul din cămin. În acelaşi timp se deschise o uşă şi se auzi un zgomot de paşi. Simţi cum cineva o ia de mână şi i-o strânge în semn de salut.

— Bună seara, prinţesă, rosti un glas puternic şi prietenos. Nu-ţi fie teamă, eu sunt prinţul Hatt, din adâncul pământului şi nu-ţi vreau decât binele.

Prinţesa ascultă vocea aceea prietenoasă şi i se risipi orice urmă de teamă.

— Ia loc, o invită prinţul Hatt, şi îţi voi povesti viaţa mea. Eu domnesc peste o împărăţie mare şi puternică şi am trei surori. Toate trei sunt împărătese şi au palate bogate şi frumoase. Dar o vrăjitoare rea şi-a pus în gând să mă ia de bărbat şi de aceea m-a vrăjit. Fiind sub puterea vrăjii, nu mă pot arăta în faţa nimănui. Un singur lucru m-ar putea scăpa de vrajă. Dacă vrei să devii soţia mea şi îmi vei fi credincioasă, fără să vezi cum arăt, voi reuşi să mă eliberez de sub puterea farmecelor ei. Dar dacă refuzi sau dacă îţi calci cuvântul, atunci voi rămâne subjugat vrăjitoarei pentru totdeauna. Nu vreau să te oblig în nici un fel. Dacă nu vrei să fii soţia mea, te poţi întoarce oricând la palatul tatălui tău.

În timp ce prinţul vorbea, prinţesa se îndrăgosti de vocea lui, încât nu-şi mai dorea altceva decât să-l poată elibera de sub vraja cea rea.

— Primesc cu dragă inimă să rămân aici, răspunse ea. Vreau să fiu a ta şi îţi voi rămâne credincioasă. După glas îmi dau seama cât eşti de bun. Nu ţin să ştiu cum arăţi — totul este să ţinem unul la celălalt, cu adevărat.

Astfel prinţesa rămase să trăiască alături de prinţul Hatt. Şi erau amândoi fericiţi şi mulţumiţi în căminul lor din adâncul pământului. Prinţul dispărea în zori, înainte să se stingă lumânările din sfeşnice. Prinţesa rămânea singură toată ziua, până seara când se întorcea prinţul. Atunci era întuneric beznă. În schimb prinţesa avea tot ce îşi dorea. Iar dacă vreodată se simţea singură şi obosită, nu avea decât să asculte melodia celor trei frunze cântătoare, care o înveseleau pe dată.

Atât prinţesa cât şi prinţul au fost neînchipuit de fericiţi când li s-a născut un băieţel. Prinţesa îl mângâia tot timpul şi se juca cu el, în aşteptarea iubitului ei soţ.

Într-o seară, prinţul Hatt se întoarse mai târziu ca de obicei. Când prinţesa îl întrebă unde întârziase atât de mult, prinţul îi răspunse:

— Astăzi am fost la palatul tatălui tău şi îţi aduc veşti bune. Tatăl tău, împăratul, urmează să se căsătorească şi nunta are loc mâine. Dacă vrei să te duci la petrecere, poţi să-l iei şi pe fiul nostru cu tine. Dar promite-mi că nu mă părăseşti şi că te vei întoarce acasă.

— Eşti tare bun la suflet, dar nu ai pic de minte, îi răspunse prinţesa. Cum o să-mi părăsesc eu căminul şi bărbatul?

Prinţul se bucură auzind acestea. A doua zi, după ce prinţul plecă la treburile lui, prinţesa se îmbrăcă cu rochia cea mai frumoasă pe care o avea şi îşi puse podoabele cele mai de preţ. Iar pe băiat îl îmbrăcă într-un costum ţesut din fir de argint.

Când erau amândoi gata de plecare, se căscă pământul şi fură amândoi ridicaţi la suprafaţă, pe pajiştea înverzită, în dreptul alunului. În faţa lor apăru o caleaşcă de aur trasă de şase cai. Prinţesa se urcă în caleaşcă şi îl luă pe băieţel în braţe. Străbătură astfel munţi şi văi, dar nici n-apucară să numere până la zece că se şi aflau în faţa palatului tatălui ei, împăratul. După ce coborâră, caleaşca se făcu nevăzută.

Intrară apoi în palat, unde oaspeţii erau deja adunaţi în sala de ospeţe. Împăratul se bucură peste măsură când o zări şi coborî de pe tron ca să o îmbrăţişeze, iar pe nepoţel îl luă în braţe.

Soţia sa, noua împărătească, se arătă la fel de prietenoasă ca şi cele două surori. De la bun început, împărăteasa — mama vitregă — a căutat să o iscodească pe prinţesă. Aceasta îi răspunse că o duce foarte bine în noul ei cămin şi că nu-şi mai doreşte nimic altceva. Dar împărăteasa nu se mulţumi numai cu atât, ea voia să ştie mai multe despre prinţul Hatt.

— Cum arată? întrebă ea. Cât de mare e împărăţia lui?

Prinţesa răspunse cât mai scurt cu putinţă şi ocolea cele mai multe întrebări. Împărăteasa era cu atât mai curioasă cu cât prinţesa îi spunea tot mai puţine lucruri. Pierzându-şi răbdarea, împăratul o luă deoparte:

— Draga mea, asta nu e treaba noastră. Tot ce vreau e ca fiica mea să fie fericită.

Atunci împărăteasa tăcu, deşi curiozitatea ei nu fusese împăcată. Dar nici nu apucă bine împăratul să se întoarcă spre ceilalţi meseni, că noua împărătească porni din nou să o sâcâie cu întrebările pe prinţesă.

La capătul celor trei zile cât dură nunta, prinţesei i se făcu dor de casă. Dar nici nu-şi isprăvi gândul că în faţa palatului se şi afla caleaşca de aur cu şase cai. Prinţesa îşi luă rămas bun de la tatăl ei şi de la mama ei vitregă, precum şi de la ceilalţi oaspeţi. După aceea se urcă în caleaşcă şi-şi luă băiatul în braţe.

Străbătură munţi şi văi şi cât ai zice peşte se şi aflau în dreptul alunului. Prinţesa coborî, iar caleaşca dispăru. Din nou se căscă pământul sub picioarele ei şi în clipa următoare se pomeni acasă, împreună cu băiatul ei. Lumânările ardeau în sfeşnice, focul dogorea în cămin şi cele trei frunze cântătoare se auzeau mai melodios ca oricând.

Prinţesa se simţea mai bine aici, în adâncul pământului, decât la curtea împărătească. Acum

aştepta cu nerăbdare şi bucurie căderea serii. Atunci sosi prinţul Hatt, urându-i bun venit.

— M-am gândit la tine zi şi noapte, îi mărturisi el.

Mai trecu un an, iar prinţul Hatt şi prinţesa lui trăiau fericiţi în casa lor din adâncul pământului. Dacă prinţesa avea vreo dorinţă, era destul să se gândească la ea că se şi îndeplinea imediat. Iar dacă era vreodată abătută, sau i se făcea urât singură, nu avea decât să asculte melodia fermecătoare a celor trei frunze, că îi revenea pe dată buna dispoziţie. Altă dată îi era de ajuns să-l privească pe băieţelul ei şi se înveselea pe loc.

Şi mai fericiţi au fost prinţul şi prinţesa când li s-a născut al doilea fiu. Prinţesa nu se mai sătura răsfăţându-i pe amândoi. Cât era ziua de mare, se juca cu ei şi îi mângâia drăgăstos, în aşteptarea iubitului ei soţ.

Într-o seară se întâmplă ca a doua oară prinţul Hatt să vină mai târziu ca de obicei. Când prinţesa îi auzi vocea, în cele din urmă, îl întrebă neliniştită unde întârziase atâta.

— Astăzi am fost din nou la curtea împărătească şi îţi aduc veşti importante. Sora ta cea mai mare se căsătoreşte cu un fiu de împărat şi nunta lor are loc mâine. Dacă te duci şi tu, poţi să iei şi copiii cu tine.

Dar să-mi promiţi că nu mă părăseşti şi că te vei întoarce acasă.

— Eşti tare bun la suflet, răspunse prinţesa, dar nu ai minte deloc. Cum aş putea oare să-mi părăsesc bărbatul şi căminul?

Prinţul se bucură nespus auzind acestea, iar a doua zi dimineaţă, după ce prinţul Hatt plecă la treburile lui, prinţesa se pregăti de plecare. Se îmbrăcă cu rochia cea mai frumoasă şi îşi puse bijuteriile cele mai de preţ, iar pe cei doi fii ai ei îi îmbrăcă în costume cusute cu fir de aur.

Când erau gata, se căscă din nou pământul şi fură toţi trei ridicaţi la suprafaţă, pe pajiştea înverzită, în dreptul aceluiaşi alun. Apăru de îndată o caleaşcă de aur, trasă de şase cai. Prinţesa se urcă în caleaşcă şi îi aşeză pe cei doi fii pe genunchi. Străbătură munţi şi văi, dar nici nu apucară să numere până la zece că se şi aflau în faţa palatului împărătesc. Prinţesa coborî cu cei doi fii ai ei şi caleaşca se făcu nevăzută.

Intrară în palat, unde oaspeţii erau deja adunaţi în sala de ospeţe. Împăratul nu mai putea de bucurie că-şi vedea din nou fata. Îi luă pe rând în braţe pe cei doi nepoţei. Mama vitregă, împărăteasa, se arătă la fel de prietenoasă cu prinţesa, ca şi cele două surori mai mari, precum şi mirele surorii mari.

Împărăteasa se apropie de prinţesă şi începu să o descoasă iar în legătură cu prinţul Hatt. Prinţesa răspunse cât mai puţin cu putinţă. Dar împărăteasa nu mai contenea cu întrebările. Nemaiputând răbda, interveni împăratul:

— Draga mea, îi spuse el, asta nu este treaba noastră. Principalul e că fiica noastră e fericită şi asta se citeşte pe faţa ei.

Atunci împărăteasa se văzu silită să tacă. Dar cum se îndepărtă împăratul ca să se întreţină cu ceilalţi oaspeţi, continuă să o iscodească pe prinţesă cu alte şi alte întrebări.

După trei zile, cât dură nunta, prinţesei începu să i se facă dor de casă. Dar nici nu apucă să-şi termine bine gândul, că şi apăru caleaşca de aur cu cei şase cai la porţile palatului. Prinţesa îşi luă rămas bun de la toţi şi se urcă în caleaşcă împreună cu cei doi fii ai săi.

Străbătură apoi munţi şi văi, dar cât ai zice peşte ajunseră în dreptul alunului. De îndată ce coborî prinţesa, caleaşca se făcu nevăzută. Se căscă din nou pământul în faţa ei şi în clipa următoare se pomeni, împreună cu cei doi fii ai ei, în casa ei din adâncul pământului. Lumânările ardeau în sfeşnice, focul dogorea în cămin şi întreaga încăpere răsuna de trilurile celor trei frunze cântătoare.

Prinţesa se simţea mult mai bine aici, în casa ei din adâncul pământului, decât la curtea împărătească. Pe înserate sosi şi prinţul Hatt, încântat că o găsea iar acasă.

— M-am gândit la tine zi şi noapte, îi mărturisi el.

Mai trecu un an, iar prinţul Hatt şi prinţesa lui trăiau fericiţi în căminul subpământean şi orice dorinţă ar fi avut prinţesa, i se îndeplinea pe loc. Când se simţea istovită, sau îi era urât singură, asculta trilurile fermecate ale celor trei frunze cântătoare, sau îi privea pe cei doi fii ai săi care se jucau împreună, şi atunci se înveselea imediat.

Atât prinţul cât şi prinţesa au fost şi mai fericiţi în ziua când li s-a născut o fetiţă. Prinţesa nu se mai sătura dezmierdând-o, şi îi urmărea bucuroasă pe copii jucându-se împreună.

Într-o seară se întâmplă pentru a treia oară ca prinţul Hatt să se întoarcă acasă mai târziu ca de obicei. Când prinţesa îl auzi, în sfârşit, venind, îl întrebă neliniştită ce se întâmplase.

— Astăzi am fost din nou la curtea împărătească şi îţi aduc veşti bune. Sora ta mijlocie urmează să se mărite cu fiul unui prinţ din altă împărăţie.şi nunta are loc mâine. Dacă vrei să te duci şi tu, poţi să-i iei şi pe copiii noştri cu tine. Dar să-mi mai promiţi o dată că nu mă părăseşti!

— Eşti tare bun la suflet, răspunse prinţesa, dar nu ai minte deloc. Cum aş putea să-mi părăsesc căminul şi pe iubitul meu soţ?

A doua zi dimineaţă, după ce prinţul Hatt plecase ca de obicei la treburile sale, prinţesa se pregăti de plecare. Îşi puse rochia cea mai frumoasă şi podoabele cele mai de preţ. Pe cei doi băieţi îi îmbrăcă în costume cusute cu fir de argint şi brodate cu fir de aur, iar pe fetiţă o îmbrăcă numai în mătăsuri şi dantele.

Când erau gata, se căscă pământul şi fură cu toţii urcaţi la suprafaţă, până ajunseră lângă alun. Apăru ca din senin o caleaşcă de aur trasă de şase cai. Prinţesa se urcă luând-o în braţe pe fetiţă, iar băieţii se aşezară în dreapta şi în stânga ei. Străbătură munţi şi văi, şi nici nu apucară să numere până la zece că se şi aflau în faţa palatului împărătesc. Prinţesa şi copiii coborâră, iar caleaşca se făcu nevăzută.

Când apăru în sala de ospeţe, prinţesa fu întâmpinată cu bucurie de toţi nuntaşii. Împăratul se ridică de pe tron şi se duse să-şi îmbrăţişeze fiica mult iubită. Apoi îi luă pe rând în braţe pe cei trei copii, iar în cele din urmă declară că fetiţa este cea mai drăguţă dintre toţi trei.

La fel de prietenoasă se arătară şi împărăteasa — mama vitregă — precum şi cele două surori şi soţii lor.

Ca de obicei, împărăteasa începu să o descoasă pe prinţesă, interesându-se mai ales de prinţul Hatt. Prinţesa răspundea cât mai puţin cu putinţă şi se vedea că întrebările o sâcâiau şi supărau. Dar cu cât ocolea prinţesa întrebările, cu atât devenea împărăteasa mai curioasă şi nu mai contenea cu întrebările. În cele din urmă, împăratul îşi ieşi din răbdări:

— Draga mea, îi spuse el împărătesei, asta nu este treaba noastră. Principalul e că fiica mea este fericită şi asta se citeşte pe faţa ei. Fii bună şi las-o în pace!

Împărăteasa tăcu pe loc. Dar cum se îndepărtă împăratul, începu din nou să o iscodească pe prinţesă. Cu toate acestea, împărăteasa îşi dădea seama că în felul acesta nu va reuşi să afle niciodată nimic. De aceea recurse la un şiretlic. Se apucă să-i admire şi să-i laude pe copiii prinţesei.

— Eşti fericită că ai asemenea copii frumoşi, îi spuse ea.

Prinţesa se însenină la faţă. Îi făcea plăcere să discute despre copii, şi fără să se lase rugată începu să povestească despre poznele şi năzdrăvăniile lor. Mama vitregă părea interesată şi o asculta cu atenţie, ca şi cum nu ar fi preocupat-o nimic altceva.

— Da, ai dreptate, dădu ea aprobator din cap. Dar un lucru mi se pare ciudat. Copiii tăi au toţi ochi

căprui, deşi tu ai ochii albaştri. Asta înseamnă că ei seamănă cu tatăl lor, nu-i aşa?

— Da, aşa cred şi eu, răspunse prinţesa.

— Crezi? repetă împărăteasa, făcând ochii mari. Păi tu nu ştii ce culoare au ochii soţului tău?

Abia acum îşi dădea seama prinţesa în ce încurcătură se afla. Roşi toată şi apoi se făcu albă ca varul.

— Draga mea copilă, îi şopti împărăteasa plină de prefăcută înţelegere şi compătimire, e oare cu putinţă să nu ştii cum arată soţul tău?

Prinţesa nu ştia ce să răspundă.

— Biata de tine! exclamă mama vitregă. M-am lămurit, în sfârşit. Să nu sufli un cuvânt faţă de ceilalţi! Vino mai bine cu mine să stăm de vorbă liniştite.

O conduse pe prinţesă în iatacul său. O luă în braţe şi îi vorbi de parcă prinţesa ar fi fost fiinţa cea mai nefericită din lume:

— Cât de greu trebuie să-ţi fi fost, o mângâie ea. E posibil ca soţul tău să nu aibă atâta încredere în tine ca să se arate în faţa ta? Cum l-o fi lăsat inima să se poarte astfel? Iar pe tine nu te înţeleg. Cum ai putut răbda să trăieşti alături de un om pe care nu l-ai văzut niciodată la faţă? Nici nu ştii dacă este om sau monstru! Nici o altă femeie nu s-ar fi împăcat cu o

asemenea situaţie. Pesemne că nu-l mai iubeşti pe soţul tău!

Prinţesa izbucni în plâns, văzând cât este de nefericită.

— Cum să nu ţin la soţul meu? spuse ea. Şi eu aş fi vrut să ştiu cum arată, dar asta nu se poate.

— Eşti o naivă şi o neştiutoare, îi spuse împărăteasa. Lucrurile se pot aranja fără ca soţul tău să prindă de veste. O să găsesc eu o cale.

După cele trei zile de praznic, prinţesei i se făcu din nou dor de casă. Şi nici nu îşi sfârşi bine gândul, că şi apăru caleaşca de aur trasă de şase cai. Prinţesa îşi luă rămas bun de la toată lumea şi dădu să urce în caleaşcă. Atunci mama vitregă o luă de mână şi o conduse către iatacul ei. Închise uşa cu grijă şi îi spuse prinţesei:

— Draga mea copilă, mi-e aşa de milă de tine, încât m-am tot gândit cum să te ajut şi până la urmă am găsit eu o cale. Iată, îţi dau trei lucruri: un inel, o cremene şi o lumânare. Iar tu să faci întocmai cum te povăţuiesc eu. Diseară, după ce va adormi soţul tău, să freci cremenea de o bucată de oţel până va scăpăra, astfel ca scânteia să treacă prin inel şi să aprindă lumânarea. Dar fii atentă să nu-l trezeşti.

Prinţesa îl mulţumi din inimă, luă cremenea, inelul şi lumânarea şi le băgă în buzunar. Se grăbi apoi să se urce în caleaşcă împreună cu cei trei copii ai săi.

Străbătură iar munţi şi văi şi cât ai bate din palme se pomeniră în dreptul alunului cunoscut. Prinţesa coborî, iar caii şi caleaşca dispărură ca prin farmec. Se căscă din nou pământul şi prinţesa împreună cu copiii fură coborâţi în locuinţa lor din adâncul pământului. Lumânările ardeau în sfeşnice, focul dogorea în cămin şi toată casa răsuna de trilurile celor trei frunze cântătoare. Copiii începură să se zbenguiască. Însă prinţesa nu-şi mai găsea liniştea şi se tot gândea la ce îi spusese mama vitregă.

Spre seară, prinţul Hatt sosi acasă ca de obicei. Se bucură nespus că o vede pe prinţesă din nou acasă.

— M-am gândit la tine zi şi noapte, îi mărturisi el.

Seara târziu, după ce prinţul adormise de mult, prinţesa coborî din pat şi aduse inelul, cremenea şi lumânarea. Luă cremenea şi o scăpără de o bucată de oţel. Ţinu bucata de oţel în aşa fel, încât scânteia să treacă prin inel şi să aprindă lumânarea.

Prinţesa acoperi lumânarea cu mâna pentru ca să nu se stingă flacăra. Apoi se apropie de pat, dar şovăi un moment.

— Ce-ar fi să descopăr acum că prinţul este de fapt o lighioană? se întrebă ea. Nu voi mai avea nici o clipă de fericire alături de el. Dar trebuie să aflu totuşi adevărul.

Se apropie de el şi flacăra lumânării lumină faţa prinţului. Era un tânăr chipeş cu plete castanii căzute pe frunte. Prinţesa rămase pironită locului, neputându-şi lua ochii de la el. Şi cu cât îl privea mai mult, cu atât simţea că-l îndrăgeşte mai tare, că uită de toate, de tată şi de copii, de cer şi pământ.

Dar în timp ce ea stătea aplecată asupra prinţului care dormea, o scânteie sări şi căzu pe mâna prinţului. Atunci prinţesa se sperie şi încercă să stingă lumânarea. Dar era prea târziu. Prinţul se trezise deja şi-şi deschisese ochii săi mari, căprui. În clipa aceea el înţelese ce făcuse prinţesa. În acelaşi timp încetară trilurile celor trei frunze cântătoare, iar casa lor din adâncul pământului se prefăcu într-o grotă ascunsă în inima munţilor, unde mişunau şerpi şi broaşte ţestoase. Prinţul şi prinţesa se pomeniră singuri în miez de noapte, alături de cei trei copii ai lor.

— Mai rămăseseră doar trei luni până la împlinirea sorocului, când puteam să fiu desfăcut de vrajă, spuse prinţul. Aş fi fost liber după aceea. Dar acum sunt orb şi nu te voi mai putea vedea niciodată. Uite cum s-a isprăvit fericirea noastră...

Prinţesa izbucni în plâns şi îl rugă pe prinţul Hatt să o ierte.

— Sigur că te iert, îi răspunse prinţul. Încercarea a fost prea grea pentru tine. Însă nimic nu va mai fi ca înainte. Trebuie să mergem fiecare pe drumul lui. Eu sunt silit să-mi îndur soarta amară, iar tu va trebui să te întorci la tatăl tău cu copiii. Îţi mulţumesc din suflet pentru clipele fericite pe care le-am trăit împreună!

Auzind aceste cuvinte, prinţesa începu să plângă şi mai amarnic.

— Nu mă cunoşti, dacă îţi închipui că aş putea să te părăsesc vreodată! E adevărat că am greşit, dar eu sunt a ta şi voi rămâne a ta până la sfârşitul zilelor mele!

Şi plecară împreună.

După ce străbătură o câmpie înverzită, ajunseră într-o pădure deasă şi sălbatică. Era atât de întinsă, că nu i se vedea capătul. De la marginea pădurii pornea o potecă, aşa că prinţul şi prinţesa înaintară pe acea potecă. Şi după ce merseră ei o vreme, întrebă prinţul Hatt:

— Draga mea soţie, nu vezi nimic în depărtare?

— Nu, răspunse prinţesa, nu văd decât pădure şi copaci.

Mai merseră ei ce mai merseră şi prinţul Hatt întrebă din nou:

— Iubita mea soţie, nu se vede nimic în depărtare?

— Nu, răspunse prinţesa, nu văd nimic altceva decât pădurea înverzită.

Şi mai merseră ei cale lungă.

— Draga mea soţie, o întrebă prinţul pentru a treia oară. Chiar nu se zăreşte nimic nici acum?

— Ba da, îi răspunse prinţesa. Se vede o casă mare în depărtare, iar acoperişul bate în roşu de parcă ar fi de aramă.

— În sfârşit, exclamă prinţul. Am ajuns la palatul surorii mele celei mai mari. Te rog să te duci tu la ea şi să-i transmiţi toate urările de bine din partea mea. Să o rogi apoi să aibă grijă de fiul nostru cel mai mare până te vei întoarce tu să-l iei înapoi. Eu nu am voie să te însoţesc şi nici ea nu trebuie să vină la mine, oricât de mult ar dori. Pentru că, dacă vine să mă vadă, noi doi va trebui să ne despărţim pentru totdeauna.

Prinţesa promise să facă întocmai. Îl luă de mână pe băiatul cel mare şi se duse la palatul cu acoperişul de aramă. Acolo o întâlni pe cumnata sa, căreia îi povesti tot ce se întâmplase.

Împărăteasa o îmbrăţişă şi îi promise că va fi ca o mamă pentru fiul lor. Prinţesa îşi sărută băiatul la

plecare şi se pregăti să se întoarcă la soţul ei. Împărăteasa se oferi să o însoţească, pentru ca să-şi vadă fratele.

— Draga mea cumnată, să nu faci una ca asta, o rugă prinţesa. Dacă dai ochii cu prinţul, va trebui să mă despart de el pentru totdeauna.

Împărăteasa înţelese. Îşi luă rămas bun de la prinţesă şi le ură la amândoi mult noroc.

După ce prinţesa se întoarse la soţul ei, îşi continuară amândoi drumul. Îl ajuta pe soţul ei orb cu o mână, iar cu cealaltă îl ţinea pe fiul ei. Prinţul o ducea în braţe pe fetiţă. Ajunseră curând într-o pădure întinsă şi sălbatică. Era atât de întinsă, că nu i se vedea capătul. Doar o potecă părea să ducă la capătul celălalt al pădurii. Porniră deci pe poteca aceea.

Merseră ei o bucată de vreme şi la un moment dat întrebă prinţul:

— Draga mea soţie, nu se vede nimic în depărtare?

— Nu, răspunse prinţesa. Nu văd decât pădurea şi copacii.

Mai merseră ei ce merseră şi la un moment dat întrebă prinţul:

— Iubita mea soţie, tot nu se vede nimic?

— Nu, răspunse prinţesa, nu văd nimic altceva decât pădurea înverzită.

Şi iar merseră ei cale lungă şi bătută.

— Draga mea soţie, o întrebă prinţul pentru a treia oară. Nu se zăreşte chiar nimic nici acum?

— Ba da, răspunse prinţesa. Se întrezăreşte o casă mare în depărtare. Iar acoperişul ei bate în alb, de parcă ar fi de argint.

— În sfârşit, rosti prinţul. Am ajuns la palatul surorii mele mijlocii. Du-te şi dă-i bineţe din partea mea. Apoi să o rogi să aibă grijă de băiatul nostru mai mic, până te vei întoarce tu să-l iei înapoi. Eu nu trebuie să intru în palat şi nici sora mea nu trebuie să vină la mine să mă vadă, oricât de mult ar dori. Pentru că dacă vine aici, noi doi va trebui să ne despărţim pentru totdeauna.

Prinţesa îi promise să facă întocmai. Îşi luă băiatul de mână şi se duse la palatul cu acoperişul de argint. Acolo o întâlni pe cumnata ei şi îi povesti totul de-a fir-a-păr.

Împărăteasa o îmbrăţişă şi îi promise că va fi ca o mamă pentru fiul ei. Prinţesa îşi sărută băiatul la despărţire şi se pregăti să plece. Dar împărăteasa dorea să o însoţească pentru a-l vedea pe fratele ei.

— Draga mea cumnată, o imploră prinţesa, să nu faci asta. Dacă te duci la el şi îl vezi la faţă, eu şi prinţul va trebui să ne despărţim pentru totdeauna.

Împărăteasa nu voia să le pricinuiască nici o amărăciune în plus. De aceea, îşi luă rămas bun de la prinţesă, urându-le mult noroc la amândoi.

După ce prinţesa se întoarse la soţul ei în pădure, porniră din nou la drum. Îl ajuta pe soţul ei orb cu o mână, iar cu cealaltă o ţinea pe fetiţă de mână. Ajunseră pentru a treia oară la o pădure deasă, sălbatică. Era atât de întinsă, că nu i se vedea capătul. Dar descoperi o potecă ce ducea prin pădure.

Merseră înainte pe potecă, pătrunzând tot mai adânc în pădure.

După ce mai merseră ei o bucată de vreme, întrebă prinţul Hatt:

— Draga mea soţie, nu se vede nimic în depărtare?

— Nu, răspunse prinţesa. Nu văd decât pădurea şi copacii verzi.

Mai merseră ei ce mai merseră şi la un moment dat, întrebă prinţul:

— Iubita mea soţie, tot nu se zăreşte nimic în depărtare?

— Nu, răspunse prinţesa, nu se vede nimic altceva decât pădurea înverzită.

Şi iar merseră ei cale lungă şi bătută.

— Draga mea soţie, o întrebă prinţul pentru a treia oară. Chiar nu se vede nimic nici acum?

— Ba da, îi răspunse prinţesa. Zăresc în depărtare o casă mare. Iar acoperişul bate în auriu, de parcă ar fi de aur.

— În sfârşit, rosti prinţul. Am ajuns la palatul surorii mele mai mici. Du-te să o saluţi din partea mea. Apoi să o rogi să aibă grijă de fetiţa noastră până te vei întoarce tu să o iei înapoi. Eu nu trebuie să intru în palat şi nici ea nu trebuie să vină aici la mine să mă vadă, oricât de mult ar dori ea. Pentru că dacă face una ca asta, noi doi va trebui să ne despărţim pentru totdeauna.

Prinţesa promise să facă întocmai cum o sfătuise el. Îşi luă fetiţa în braţe şi se duse la palatul cu acoperiş de aur. Acolo o întâlni pe cumnata ei şi îi povesti tot ce se întâmplase.

Împărăteasa o îmbrăţişă şi îi promise prinţesei că va fi ca o mamă pentru fetiţa ei. Prinţesa îşi sărută fetiţa la plecare. Acum, când se despărţea şi de ultimul copil, simţea că i se frânge inima de durere. Ieşi din palat şi se îndreptă spre pădure, unde o aştepta prinţul Hatt. Era atât de tulburată şi muncită de gânduri, încât nu mai vedea nimic în jurul ei. Cumnata ei, împărăteasa, a luat-o pe urmele ei fără

ca prinţesa să bage de seamă. Ea era atât de nefericită, încât nu mai contenea cu plânsul.

Iar când ajunse la locul unde aştepta prinţul cel orb, sora lui îi sări de gât şi plânse cu lacrimi de bucurie. Când înţelese cine era, prinţul păli.

— Soţia mea dragă, începu el, puteai să împiedici această faptă nesăbuită. De acum înainte noi doi nu ne vom mai vedea niciodată.

Prinţesa se făcu albă ca varul şi căzu în genunchi în faţa lui. Dar chiar în momentul acela un nor uriaş îl învălui pe prinţ, ridicându-l în văzduh şi dispăru fără urmă.

Prinţesa şi cumnata ei erau în culmea disperării.

— Cel mai bine ar fi să vii cu mine la palat, o sfătui cumnata. Acum, că ţi-ai pierdut soţul şi căminul pentru totdeauna, rămâi la mine!

Dar prinţesa nici nu vroia să audă de aşa ceva.

— Tu nu ştii că dragostea adevărată învinge toate greutăţile? De două ori am greşit până acum, dar nu mi-am pierdut pentru totdeauna bărbatul. O să-l găsesc eu până la urmă, de-ar fi să-l caut prin toată lumea.

— Atunci îţi dau un sfat. Urcă în vârful muntelui pe care îl vezi în faţă. Acolo locuieşte o cotoroanţă

bătrână, care se numeşte Berta. Este foarte pricepută şi cunoaşte o sumedenie de lucruri. Poate ştie ea unde se află fratele meu.

Prinţesa îi mulţumi pentru sfat. După ce îşi luă rămas bun, porni la drum. Cutreieră munţi şi văi până ajunse la poalele muntelui cu pricina.

Merse ea ce merse, şi pe înserate, când se întunecă de-a binelea, prinţesa se opri. Era atât de istovită că nu mai putea să facă nici un pas. Dar tocmai atunci privi în sus şi văzu o lumină licărind ca o stea roşie în vârful muntelui.

Dintr-o dată căpătă curaj şi uită de oboseală. Începu din nou să urce. Drumul era abrupt şi stâncos. Dar prinţesa nu se dădu bătută. În cele din urmă descoperi că lumina roşie venea dintr-o grotă din inima muntelui.

Poarta de la intrarea în grotă era deschisă şi prinţesa putu să vadă ce se petrecea înăuntru. În mijloc ardea un foc puternic, iar în jurul focului mişunau o mulţime de spiriduşi cu cozi lungi.

Drept în faţă şedea bătrâna cotoroanţă, la a cărei vedere te cutremurai: era mică de statură şi gârbovită, cu pielea pământie şi faţa plină de zbârcituri. Avea un nas lung, iar capul îi tremura tot timpul.

Prinţesa înţelese pe dată că aceea era Berta. Îşi luă inima în dinţi şi se duse direct la bătrâna vidmă[1]. Făcu o plecăciune şi zise:

— Bună seara, măicuţă dragă, bine te-am găsit!

Spiriduşii încremeniră cu toţii auzind această voce străină. Dar bătrâna ridică doar capul şi răspunse încântată:

— Seara bună! Cine eşti tu de îmi dai bineţe şi mi te adresezi aşa de politicos? Am împlinit de curând cinci sute de ani, dar de când mă ştiu nu a venit nimeni să-mi spună vreodată „măicuţă dragă". De unde vii, copilă dragă?

— Eu vin din lumea oamenilor, răspunse prinţesa.

— Aşa va să zică! Şi ce vânt te aduce la mine?

— Sunt căsătorită cu prinţul Hatt, din adâncul pământului, răspunse prinţesa. Dar el a fost vrăjit de o vrăjitoare rea şi am pornit la drum în căutarea lui. Am fost trimisă la tine pentru că eşti bătrână şi înţeleaptă. Poate ştii ceva de soarta lui.

Bătrâna nu scoase o vorbă şi căzu pe gânduri.

— Nu, spuse ea, nu ştiu nimic. Nu sunt chiar atât de bătrână şi nici chiar atât de înţeleaptă. Dar pentru că

[1] Vidmă — vrăjitoare.

mi-ai vorbit aşa de frumos şi mi-ai spus „măicuţă dragă", te voi ajuta cum pot. Am o soră care este de două ori mai bătrână decât mine şi cunoaşte o mulţime de lucruri. Poate ştie ea unde se află bărbatul tău.

— Îţi mulţumesc pentru sfatul cel bun, îi spuse prinţesa. Îţi voi rămâne recunoscătoare cât voi trăi.

— Nu te pripi cu mulţumirile, căută s-o potolească bătrâna. Nu e sigur că vei reuşi. Nu ţi-am promis că-ţi găsesc soţul. Dar s-a făcut târziu şi va trebui să înnoptezi la noi. Mâine dimineaţă o să-ţi arăt eu drumul către sora mea.

A doua zi, prinţesa îşi luă rămas bun, iar bătrâna vidmă îl trimise pe unul din fiii ei să-i arate drumul. Era un spiriduş pitic cu o tichie roşie pe cap şi cu o barbă lungă.

— Noi două nu ne vom mai întâlni, spuse vidma. Şi pentru că m-ai respectat şi mi-ai spus „măicuţă dragă", vreau să-ţi dau ca amintire o roată de tors. Atâta vreme cât o vei avea la tine nu vei duce lipsă de nimic, pentru că poţi toarce cu ea tot atâtea fire cât cu nouă roţi de tors. Dacă îţi vei găsi bărbatul, vei avea cu siguranţă nevoie de darul meu. Îţi doresc mult noroc în viaţă!

Prinţesa îi mulţumi pentru roata de tors, care era toată numai din aur. Porni la drum călăuzită de spiriduş. Şi traversă păduri şi câmpii, dealuri şi văi.

Când se înseră, prinţesa nu se mai ţinea pe picioare de obosită ce era. Dar tocmai atunci, spiriduşul îi arătă un munte înalt care se ridica în faţa lor. În vârf licărea o lumină ca o stea roşie în noapte.

Prinţesa căpătă parcă puteri noi şi uită de oboseală. Spiriduşul îşi luă rămas bun de la ea, spunându-i că acolo sus era casa mătuşii Marta. Se înclină până în pământ, scoţându-şi tichia roşie de pe cap, şi plecă.

Prinţesa începu să urce muntele, care era de două ori mai înalt şi mai abrupt decât cel dinainte. Cu toate astea, ea înainta curajos, fără să dea atenţie piedicilor care îi apăreau în cale. Când ajunse în vârf, descoperi că lumina venea dintr-o grotă din inima muntelui.

Poarta de la intrarea în grotă era deschisă, aşa că prinţesa putu vedea ce se petrece înăuntru. În mijloc ardea un foc, iar în jurul focului mişunau o puzderie de spiriduşi cu cozi lungi. Drept în faţă şedea o bătrână vidmă, care arăta înspăimântător. Era mică de statură, gârbovită, cu pielea pământie şi plină de zbârcituri. Avea un nas lung care îi acoperea gura, iar capul i se clătina tot timpul, înainte şi înapoi.

Prinţesa îşi dădu seama că ea trebuie să fie Marta. De aceea îşi luă inima în dinţi şi se duse direct la bătrână. Făcu o plecăciune adâncă şi spuse cât mai

politicos:

— Bună seara, măicuţă dragă!

Spiriduşii tresăriră uimiţi când auziră o voce necunoscută. Bătrâna se mulţumi doar să ridice capul, arătându-se încântată:

— Seara bună, bolborosi ea. Dar cine eşti tu de te porţi aşa de respectuos? Eu am împlinit nu de mult o mie de ani, dar nimeni nu mi-a spus vreodată aşa frumos „măicuţă dragă". De unde vii, copila mea?

— Aseară am înnoptat la sora ta, Berta, răspunse prinţesa. Ea m-a trimis la tine.

— Şi ce vânt te aduce la mine? o întrebă vidma.

Prinţesa îi povesti totul de-a fir-a-păr. Bătrâna căzu pe gânduri, apoi zise:

— Nu ştiu unde ar putea fi soţul tău. Nu sunt destul de bătrână şi nici destul de înţeleaptă ca să le ştiu pe toate. Dar pentru că te-ai purtat frumos cu mine şi mi-ai spus „măicuţă dragă", o să încerc să te ajut cum pot. Eu mai am o soră care este de două ori mai bătrână decât mine. Ea este foarte pricepută şi înţeleaptă. Poate ştie ea unde se află soţul tău.

— Îţi mulţumesc pentru sfatul cel bun, spuse prinţesa. Îţi voi rămâne recunoscătoare cât voi trăi.

— Nu te pripi cu mulţumirile, o preveni bătrâna, pentru că nu este aşa de sigur că vei reuşi. Doar nu

ţi-am promis că o să-ţi aduc soţul înapoi. Acum s-a făcut târziu şi va trebui să înnoptezi la mine. Mâine dimineaţă o să-ţi arăt drumul spre sora mea.

A doua zi, la ivirea zorilor, prinţesa se pregăti de plecare. Îi mulţumi mătuşii Marta şi îşi luă rămas bun de la ea. Bătrâna vidmă îl chemă pe unul dintre nepoţii ei să o însoţească pe prinţesă. Acesta era un spiriduş pitic, zbârcit la faţă, cu o tichie roşie pe cap şi cu o barbă lungă, albă.

— Noi două nu ne vom mai întâlni niciodată, spuse vidma. Însă pentru că te-ai purtat frumos cu mine şi mi-ai spus „măicuţă dragă", vreau să-ţi dau ca amintire o vârtelniţă. Poate că îţi va fi de folos vreodată. E o vârtelniţă fermecată: deapănă singură toate firele pe care le toarce roata de tors; după aceea se preface în război de ţesut şi ţese toate firele într-o pânză foarte fină. Dacă îţi vei găsi bărbatul, vârtelniţa o să-ţi fie de mare ajutor.

Prinţesa îi mulţumi din inimă pentru vârtelniţă, care era toată numai din aur. Apoi o porni la drum, însoţită de spiriduş.

Străbătură păduri şi câmpii, dealuri şi văi. Când se lăsă întunericul, prinţesa era atât de istovită, că nu mai putea face un pas mai departe. Dar tocmai atunci, spiriduşul pitic îi arătă un munte înalt, care se

ridica în faţa lor. Ea privi într-acolo şi zări o lumină care licărea în întunericul nopţii ca o stea roşie.

Prinse din nou puteri şi uită de oboseală. Piticul îi spuse:

— Eu te-am adus până aici şi de-acum vei merge singură. Acolo sus locuieşte mătuşa Herta.

Apoi piticul îşi scoase tichia de pe cap, se înclină politicos şi se întoarse acasă.

Prinţesa începu să urce muntele, care era de două ori mai înalt şi mai prăpăstios decât cel dinainte. Drumul era întortocheat şi plin de pietroaie, dar prinţesa nici că le vedea. Ea urca pieptiş înainte, călăuzită de lumina roşie care licărea în depărtare. În cele din urmă ajunse în vârf şi descoperi că lumina cea roşie venea dintr-o grotă aflată în inima muntelui.

Poarta de la intrare în grotă era deschisă, aşa că prinţesa văzu ce se petrece înăuntru. În mijloc ardea un foc mare, iar în jurul focului mişunau o puzderie de spiriduşi cu cozi lungi.

Drept în faţă şedea o bătrână vidmă, cu o figură înspăimântătoare; era gârbovită şi adusă de spate, cu faţa pământie şi plină de zbârcituri. Avea un nas lung, care îi ajungea până la bărbie, iar capul i se bălăbănea încoace şi încolo, ca o morişcă de vânt.

Prinţesa înţelese pe dată că ea trebuie să fie mătuşa Herta. Aşa că îşi luă inima în dinţi, se duse direct la bătrână şi se înclină cu o plecăciune adâncă:

— Bună seara, măicuţă dragă, spuse ea respectuos.

Spiriduşii rămaseră pironiţi locului, auzind o voce necunoscută. Bătrâna se mulţumi doar să ridice capul şi se arătă încântată de noua venită.

— Seara bună, murmură ea. Cine eşti tu de mă saluţi aşa de prietenos? Am împlinit nu de mult două mii de ani, însă nimeni nu mi-a spus vreodată „măicuţă dragă". De unde vii, copila mea, şi ce vânt te aduce la mine?

— Aseară am înnoptat la mătuşa Marta, care sălăşluieşte pe muntele celălalt, răspunse prinţesa. Eu sunt căsătorită cu prinţul Hatt, din adâncul pământului, care a fost vrăjit de o vrăjitoare rea, iar eu am pornit în căutarea lui. Sora ta Marta mi-a spus că m-ai putea ajuta să aflu unde l-a ascuns vrăjitoarea.

Vidma muntelui rămase un moment pe gânduri, după care spuse cu o voce gravă:

— Da, da. Am auzit vorbindu-se de prinţul Hatt şi ştiu şi unde se află. Dar nu ştiu dacă tu vei reuşi să îl aduci înapoi. El este încă sub puterea vrăjitoarei şi a uitat de toate, şi de tine şi de copii. Mă întreb cum

l-am putea salva. Eu nu sunt nici aşa de bătrână şi nici aşa de înţeleaptă ca să le ştiu pe toate. Însă pentru că te-ai purtat frumos cu mine şi mi-ai spus „măicuţă dragă", o să încerc să te ajut cum pot.

— Ce bună eşti, îi mulţumi prinţesa. Îţi voi rămâne recunoscătoare cât voi trăi.

— Nu te pripi cu mulţumirile, o preveni bătrâna vidmă, pentru că nu ştiu sigur dacă vei reuşi să-l aduci înapoi. Eu nu ţi-am promis să-ţi găsesc bărbatul. Acum s-a făcut târziu, aşa că vei înnopta la mine în seara asta. Mâine îţi voi arăta drumul spre palatul vrăjitoarei.

A doua zi dimineaţă, prinţesa se pregăti de plecare. Îi mulţumi mătuşii Herta, care îl chemă pe unul din strănepoţii ei ca s-o însoţească pe prinţesă. Era un spiriduş pitic cu o tichie mare roşie şi cu o barbă lungă albă.

— Nu cred că noi două ne vom mai întâlni vreodată, îi spuse prinţesei bătrâna vidmă. Şi pentru că te-ai purtat frumos cu mine şi mi-ai spus „măicuţă dragă", vreau să-ţi dau ca amintire o pungă cu galbeni. Este o pungă fermecată: indiferent câţi galbeni ai scoate din ea, punga va rămâne mereu plină. Atâta timp cât o vei avea la tine, nu vei duce lipsă de nimic. Iar dacă ai norocul să-ţi găseşti bărbatul, darul meu îţi va fi de mare folos.

După aceea, îi ură prinţesei drum bun şi noroc.

Prinţesa îi mulţumi bătrânei vidme pentru punga de bani, care era toată numai din mătase şi fir de aur. Puse punga în buzunar şi făcu o plecăciune de rămas bun. O porni apoi la drum, însoţită de piticul spiriduş.

Străbătu astfel munţi şi câmpii, dealuri şi văi. Când se întunecă de-a binelea, prinţesa se simţi atât de istovită, încât nu mai putea face nici un pas. Tocmai când era gata să cadă jos răpusă de oboseală, spiriduşul cel pitic îi făcu semn să se uite drept în faţă. Se uită prinţesa într-acolo şi dădu cu ochii de un palat mare, impunător, cu multe turnuri. Simţi în momentul acela cum prinde puteri ca să-şi continue drumul. Atunci spiriduşul îşi luă rămas bun, spunându-i:

— Eu te-am însoţit până aici, aşa cum m-a rugat străbunica. În palatul acela locuieşte vrăjitoarea pe care o cauţi.

Îşi ridică apoi tichia cea roşie, făcu o plecăciune respectuos şi plecă.

Prinţesa se uită îndelung la palat, care avea ziduri înalte şi groase, turnuri puternice şi şiruri lungi de ferestre.

Acolo înăuntru se afla deci ascuns bărbatul ei. O să facă tot ce-i va sta în putinţă ca să-l salveze pe

prinţul Hatt, o va înfrunta chiar şi pe vrăjitoare, de-ar fi s-o facă cu preţul vieţii.

Îşi luă inima în dinţi şi intră în curtea palatului. Acolo dădu cu ochii de o femeie trupeşă şi semeaţă, care veni spre ea. Prinţesa înţelese imediat că ea trebuie să fie vrăjitoarea; călca apăsat, avea un aer trufaş şi respingător şi era îmbrăcată într-o rochie roşie, ţipătoare, cu broderie de aur.

— Cine eşti tu şi de unde vii? o întrebă vrăjitoarea, privind-o cu nişte ochi sfredelitori.

— Sunt o biată drumeaţă, răspunse prinţesa. De zile întregi cutreier păduri şi câmpii, străbat dealuri şi văi, şi sunt frântă de oboseală. Nu pot merge mai departe. Trebuie să-mi trag sufletul oleacă. Aş putea găsi oare de lucru aici la palat?

Vrăjitoarea o străfulgeră cu privirea.

— Doar nu-ţi închipui că o să-mi bat capul cu toate haimanalele care se abat pe aici, spuse ea ţâfnoasă. Darmite să mai şi angajez o asemenea lepădătură! Vezi-ţi mai bine de drum şi să nu te mai prind că pui piciorul în curtea palatului meu!

Prinţesa fu cuprinsă de disperare auzind aceste cuvinte. Dar cu gândul era numai la prinţul Hatt şi de aceea nu se mai lăsă intimidată şi răspunse iar:

— Nu voi trece peste voinţa ta şi îţi voi respecta dorinţa întocmai. Eu nu sunt de neam ales şi n-am ce căuta într-un asemenea palat. Dar poate se găseşte la curtea ta vreun cotlon pentru o biată pribeagă istovită. Nu voi rămâne decât câteva zile, până mă pun iar pe picioare. Mă mulţumesc cu un ungher cât de mic, dacă-mi îngădui să rămân.

Vrăjitoarea era cât pe-aci s-o refuze, dar îi veni între timp o idee care i se păru nemaipomenit de amuzantă.

— Dacă te mulţumeşti cu puţin, chicoti ea, atunci îţi fac pe plac: vei dormi în... coteţul gâştelor. Este locul cel mai potrivit pentru o gâscă aşa ca tine. Odihnă plăcută şi somn uşor!

După care vrăjitoarea se întoarse în palat. Rânjea în sinea ei, gândindu-se la ideea năstruşnică pe care o avusese. Parcă o şi vedea pe pribeagă ghemuindu-se în coteţul acela murdar.

Dar n-ar mai fi râs atâta vrăjitoarea, dacă ar fi ştiut ce se petrecea de fapt în coteţul gâştelor. De cum ajunse la coteţ, prinţesa se puse pe treabă. Luă o mătură şi deretică în fiecare colţişor. Nu era o treabă uşoară, deoarece coteţul era mare, ca să încapă tot cârdul de gâşte. Iar pe lângă asta, nu mai fusese curăţat de multă vreme. Noroc că prinţesa era din cale

afară de harnică şi după ce isprăvi de măturat, începu să spele şi să frece scândurile.

În scurt timp, podeaua şi pereţii coteţului străluceau de curăţenie. Atunci prinţesa luă roata de tors şi roata începu să toarcă un fir foarte fin de mătase şi de aur. Apoi luă vârtelniţa şi depănă firele, după care vârtelniţa se prefăcu în război de ţesut şi ţesu nişte ştergare din fir de aur şi mătase. Cu aceste ştergare acoperi prinţesa pereţii coteţului, şi pe dinăuntru şi pe dinafară, încât luceau acum de-ţi luau ochii.

În cele din urmă o doborî oboseala şi se culcă prinţesa în culcuşul ei, din coteţul gâştelor. Dar acum el era demn de o prinţesă. Se trezi a doua zi dis-de-dimineaţă odihnită şi dornică să se apuce de treabă. Îşi luă punga cu galbeni şi plecă să cumpere mâncare şi băutură. Mai cumpără şi masă, scaune, farfurii şi cupe de argint.

Din cele cumpărate, prinţesa găti o mulţime de bunătăţi ca pentru un ospăţ împărătesc. Când totul fu gata, se duse la palat şi ceru să o vadă pe împărăteasă.

Vrăjitoarea veni la uşă, arătându-se binevoitoare, deoarece aflase de la slujnice despre minunea care se petrecea în coteţul gâştelor. Dar nu voise să se înjosească până-ntr-atât, încât să se ducă ea însăşi acolo, cu toate că murea de curiozitate.

Acum spera ca necunoscuta să o invite la petrecerea pe care auzise că o pregătise. Spre bucuria ei, chiar aşa se întâmplă.

— Ai fost atât de bună cu mine şi mi-ai oferit un adăpost pentru noapte, îi spuse prinţesa. Aş vrea să-mi arăt recunoştinţa invitându-te pe tine şi pe prinţul Hatt să fiţi oaspeţii mei diseară.

— Îţi mulţumesc, rânji vrăjitoarea. Iubitul meu logodnic tocmai s-a întors zilele trecute din ţări străine, unde a trecut prin mai multe încercări grele şi nu şi-a revenit încă. Visează tot timpul frunze cântătoare şi încăperi din adâncul pământului, şi alte lucruri năstruşnice. Bineînţeles că îi dau în fiecare zi câte o licoare pentru uitare, dar mai durează o săptămână până va fi refăcut pe deplin. Şi atunci vom putea sărbători nunta. Deocamdată el trebuie să stea în casă. Dar voi veni cu fiica mea vitregă, aşa că vom fi tot trei la masă.

Prinţesa se întristă auzind acestea. Dar făcu o plecăciune respectuoasă şi se întoarse în coteţul gâştelor. Trebuia să găsească un mijloc de a-l întâlni pe prinţul Hatt.

Îi veni între timp o idee şi aştepta cu nerăbdare să o vadă pe vrăjitoare. Seara îşi făcu apariţia vrăjitoarea, însoţită de o fată palidă.

Masa era plină cu bucate gustoase aşezate pe farfurii de argint, vin roşu în clondire de cristal şi trufandale pe tipsii de aur. Se aşezară la masă şi invitatele se ospătară pe săturate. Prinţesa era o gazdă foarte primitoare şi făcea tot ce-i stătea în putinţă pentru ca oaspeţii să se simtă bine. După ce mâncară şi băură după pofta inimii, prinţesa aduse roata de tors din aur care începu să toarcă singură un fir de mătase foarte fin. Şi nu se opri din tors decât atunci când o opri prinţesa.

Vrăjitoarea era uluită. Nu mai văzuse în viaţa ei aşa o minune. O întrebă imediat pe necunoscută dacă nu-i dă ei roata de tors.

— Asta nu se poate, răspunse prinţesa. Este mult prea preţioasă ca să renunţ la ea.

— Atunci, o rugă vrăjitoarea, n-aş putea s-o cumpăr? Spune-mi cât costă, îţi dau oricât îmi ceri.

— Nu, răspunse prinţesa, eu nu vând roţi de tors. Dacă mă hotărăsc totuşi să mă despart de această comoară, atunci nu o fac pentru bani.

— Ce-mi ceri în schimb? întrebă vrăjitoarea.

— Am şi eu o dorinţă, răspunse prinţesa. Dar o să te superi când o să auzi, aşa încât să nu mai vorbim despre asta.

— De ce să mă supăr? strigă vrăjitoarea. Îţi voi îndeplini dorinţa fără să mă tocmesc.

— Ei bine, spuse prinţesa, pentru că eşti atât de nerăbdătoare să afli, iată care este dorinţa mea: îţi dau roata de tors numai cu o condiţie! Să mă laşi să vorbesc cu prinţul Hatt între patru ochi.

Vrăjitoarea îi aruncă necunoscutei o privire plină de răutate.

— Ştiam eu că nu o să-ţi fie pe plac propunerea mea, spuse prinţesa, prefăcându-se că nu-i pasă. Dar putem rămâne mai departe bune prietene.

Vrăjitoarea se gândea însă cum să pună mâna pe roata de tors cea fermecată. O să-l adoarmă pe prinţ cu o licoare vrăjită. Aşa că nu o va putea vedea şi nici auzi pe această necunoscută.

— Ba da, sunt de acord, rânji vrăjitoarea cu dispreţ. Îţi voi îndeplini dorinţa şi asta chiar acum.

În timp ce prinţesa aştepta în faţa palatului, vrăjitoarea luă o cupă şi o umplu cu vin. Turnă apoi o băutură adormitoare şi amestecă bine. Se duse în odaia prinţului şi îi întinse cupa s-o bea. O chemă pe fiica ei vitregă să ia cupa golită şi să o ducă în încăperea alăturată.

— Să te ascunzi apoi în odaia prinţului şi să tragi cu urechea la tot ce-i va spune necunoscuta, îi

porunci vrăjitoarea fiicei sale vitrege. Mâine dimineaţă să-mi spui tot ce-ai aflat, cuvânt cu cuvânt.

Fata promise să facă întocmai.

— Uite, dragul meu prinţ Hatt, zâmbi mieros vrăjitoarea când ajunse lângă prinţ, ţi-am pregătit o băutură care o să te liniştească şi o să-ţi alunge gândurile rele. O să scapi de închipuirile tale despre frunze cântătoare şi încăperi din adâncul pământului.

Prinţul luă cupa şi o goli dintr-o singură înghiţitură, îi dădu apoi cupa fetei care o duse în încăperea alăturată. Apoi se strecură înapoi în odaie şi se ascunse în ungherul cel mai întunecat. Prinţul fu cuprins de un somn adânc şi nu mai ştiu ce se petrece în jur.

Vrăjitoarea zâmbea în sinea ei. Se duse la prinţesă şi o invită să intre în odaie.

— Aici se află prinţul, zâmbi ea cu răutate. Poţi să rămâi să vorbeşti cu el cât doreşti. Eu nu o să vă deranjez câtuşi de puţin!

Vrăjitoarea plecă, iar prinţesa gândea că rămâne singură cu bărbatul ei. Căzu în genunchi şi îl îmbrăţişă, spunându-i cât este de fericită că l-a găsit, în sfârşit după îndelungi căutări.

Dar prinţul nu-i răspundea nimic, iar când se uită mai bine prinţesa la el în semiîntunericul din odaie,

observă că el dormea dus. Atunci o cuprinse disperarea şi începu să suspine:

— Prinţule Hatt, prinţule Hatt, mă vei putea ierta vreodată?

După care începu să-i înşire greşelile pe care le făcuse ea, mai întâi atunci când aprinsese lumânarea, noaptea, ca să-l vadă cum arată şi apoi atunci când nu reuşise s-o împiedice pe sora lui mai mică să vină după el în pădure.

Dar cu toate rugăminţile şi suspinele ei, prinţul nu răspundea nimic şi dormea mai departe. Atunci prinţesa începu să-şi frângă mâinile de deznădejde şi să povestească cu lacrimi în ochi cum cutreierase munţii în lung şi-n lat ca să-l găsească.

— Am străbătut păduri şi câmpii, am urcat munţi înalţi, povesti ea printre lacrimi. M-am încumetat să intru şi în sălaşul vidmelor munţilor ca să aflu unde eşti.

Dar totul era în zadar. Prinţul nu se trezea şi nu auzea nimic, aşa de puternică era băutura admormitoare pe care i-o dăduse vrăjitoarea.

Între timp, fata vitregă stătuse nemişcată în ungherul ei şi auzise fiecare cuvânt, dar i se făcu milă de prinţesă. Se hotărî să nu o trădeze pe biata femeie.

Când începu să se lumineze de ziuă, vrăjitoarea intră în odaia prinţului. Şi când văzu că-i reuşise

şiretlicul, nu mai putea de bucurie. Acum prinţesa îi datora roata de tors şi o şi aduse imediat. Apoi vrăjitoarea o luă deoparte pe fiica ei vitregă şi o întrebă ce spusese necunoscuta toată noaptea. Fata nu-i spuse însă decât că necunoscuta îngenunchease toată noaptea în faţa prinţului şi plânsese tot timpul, sporovăind vrute şi nevrute.

Vrăjitoarea luă roata de tors râânjind satisfăcută. Se duse în iatacul ei ascuns şi începu să toarcă. Şi pe cât de repede se răsucea firul pe fus, cu atât mai repede i se răsuceau ei gândurile în cap.

Singura nefericită era prinţesa. Rămase toată dimineaţa singură şi plânse cu lacrimi grele.

Dar după-amiază îşi şterse ochii şi încercă să pară veselă. Îşi luă punga cu galbeni şi ieşi să cumpere mâncare şi vin.

Când ajunse acasă, se apucă să pregătească o mulţime de bunătăţi, ca pentru un adevărat ospăţ. După ce termină totul, se duse la palat şi ceru să vorbească împărăteasei.

Vrăjitoarea apăru imediat, mulţumindu-i pentru petrecerea dată şi arătând foarte mulţumită. Aflase de la slujnice că se pregătea un nou praznic în coteţul gâştelor şi spera să fie din nou invitată de necunoscută. Poate mai avea şi alte lucruri de preţ.

— Ai fost atât de bună şi ai apreciat umilele mele bucate, îi spuse prinţesa. De aceea voiam să te rog să-mi faci din nou onoarea să fii invitata mea şi diseară, împreună cu fiica ta vitregă.

— Îţi mulţumesc pentru invitaţie, rânji vrăjitoarea, încântată. O să venim cu dragă inimă.

Prinţesa făcu o plecăciune şi se întoarse în coteţul gâştelor.

Nu peste multă vreme apăru şi vrăjitoarea urmată de fata cea palidă la faţă. Prinţesa le pofti înăuntru.

În coteţul gâştelor, masa era plină cu tot felul de bunătăţi, care de care mai gustoase, puse pe farfurii de argint, vinul roşu în clondire de cristal, iar trufandalele, pe tipsii de aur. Prinţesa era o gazdă deosebit de primitoare şi făcu tot ce-i stătu în putinţă ca invitatele să se simtă bine.

După ce mâncară şi băură pe săturate, prinţesa scoase vârtelniţa de aur şi o puse să depene firele şi apoi să ţească cele mai alese ţesături de mătase şi aur. Celor două invitate nu le venea să-şi creadă ochilor cât de repede se rotea vârtelniţa. Şi nu se opri din ţesut decât atunci când îi făcu semn prinţesa.

Vrăjitoarea rămase cu gura căscată. Roata de tors era ea bună, dar vârtelniţa asta era şi mai grozavă, gândi ea. O întrebă imediat pe necunoscută dacă nu vrea să-i dea ei vârtelniţa.

— Asta nu se poate, răspunse prinţesa. Este mult prea de preţ ca să mă despart de ea.

— Dar dacă ţi-o cumpăr? Spune-mi cât să-ţi dau pe ea!

— Nu vârtelniţa mea nu e de vânzare. Dacă ar fi să mă despart vreodată de o asemenea comoară, nu o voi face pentru bani.

— Atunci ce-mi ceri în schimb? întrebă vrăjitoarea.

— Am şi eu o dorinţă, mărturisi prinţesa. Dar o să te superi când o să auzi, aşa că să nu mai vorbim despre asta.

Vrăjitoarea înţelese ce voia să spună necunoscuta şi o sfredeli cu privirea.

— Ştiam eu că aşa se va întâmpla, spuse prinţesa şi se prefăcu că nu-i pasă. Nu-ţi surâde propunerea mea şi nu-i de mirare. Dar să nu mai vorbim despre asta şi să rămânem prietene ca până acum.

Vrăjitoarea îşi făcuse însă o mică socoteală în minte şi se hotărî să-i îndeplinească necunoscutei dorinţa. Avea să procedeze la fel ca în ajun şi o să-i dea prinţului o băutură adormitoare. În felul acesta, el nu o va auzi şi nici nu o va vedea pe necunoscută.

— Ba sunt de acord, spuse vrăjitoarea şi rânji cu dispreţ. Îţi voi îndeplini dorinţa şi asta chiar acum.

În timp ce prinţesa aştepta în faţa palatului, vrăjitoarea intră în palat, luă o cupă şi o umplu cu vin. Turnă după aceea o fiertură de ierburi adormitoare şi amestecă bine. Se duse apoi în odaia prinţului şi i-o dădu s-o bea.

— Tu să te ascunzi în odaia prinţului şi să tragi cu urechea la tot ce va spune necunoscuta, îi spuse vrăjitoarea fiicei vitrege. Mâine dimineaţă să-mi repeţi cuvânt cu cuvânt tot ce a spus.

Fata promise să facă întocmai.

— Uite, dragul meu prinţ Hatt, zâmbi mieros vrăjitoarea când ajunse în camera lui, ţi-am adus o băutură care o să te liniştească şi o să-ţi alunge coşmarurile despre frunze cântătoare, încăperi din adâncul pământului şi alte asemenea grozăvii.

Prinţul luă cupa şi o sorbi dintr-o singură înghiţitură. Apoi i-o dădu fetei care o duse în încăperea alăturată. După aceea, fata se strecură pe furiş în încăpere şi se ascunse în ungherul cel mai întunecat. Prinţul căzu toropit de somn.

Vrăjitoarea se bucura în sinea ei. Se duse la prinţesă şi o pofti să intre în cameră.

— Te las din nou singură cu prinţul, spuse ea, zâmbind cu răutate. Acum poţi vorbi cu el cât doreşti, eu nu o să vă deranjez câtuşi de puţin.

Vrăjitoarea ieşi din cameră, iar prinţesa crezu că a rămas singură cu bărbatul ei. Căzu în genunchi şi îl îmbrăţişă, declarându-i cât e de fericită că l-a găsit, în sfârşit.

Dar prinţul nu spunea nimic, iar când se apropie de el în semiîntunericul care domnea în încăpere, observă că el era cufundat într-un somn adânc. Atunci prinţesa începu să plângă, deznădăjduită.

— Prinţule Hatt, prinţule Hatt, mă vei putea ierta vreodată? suspină ea.

Înşiră din nou greşelile pe care le făcuse, atunci când aprinsese lumânarea ca să-l vadă cum arată şi când nu reuşise s-o împiedice pe sora lui mai mică să vină după el în pădure.

Dar în ciuda rugăminţilor şi suspinelor ei, prinţul nu răspundea nimic şi dormea înainte. Prinţesa începu să-şi frângă mâinile de disperare şi să povestească printre lacrimi cum bătuse drumurile ca să-l găsească.

— Am cutreierat păduri şi câmpii, am urcat munţi înalţi, spuse ea printre lacrimi. M-am încumetat să intru şi în sălaşul vidmelor munţilor ca să aflu unde eşti.

Dar totul era în zadar. Prinţul nu se trezi şi deci nu auzi nici un cuvânt. Aşa de tare fusese băutura pregătită de vrăjitoare.

Fata vitregă a vrăjitoarei stătuse tot timpul în ungherul cel mai întunecat al camerei. Auzise fiecare cuvânt şi îi era milă de prinţesă. De aceea hotărî să nu o trădeze.

Când se crăpă de ziuă, vrăjitoarea intră în odaia prinţului. Când văzu cum stau lucrurile, se bucură în sinea ei. Acum prinţesa îi datora vârtelniţa şi aceasta se şi duse să i-o aducă. Între timp, vrăjitoarea o chemă la ea pe fata vitregă ca să afle ce spusese necunoscuta. Însă fata răspunse ca şi data trecută că străina nu făcuse altceva decât să îngenuncheze în faţa prinţului Hatt şi plânsese toată noaptea.

Vrăjitoarea era foarte mulţumită că pusese mâna şi pe vârtelniţă. Şi pe cât de repede se învârteau firele de mătase şi de aur pe vârtelniţă, cu atât mai repede i se învârteau ei gândurile cele rele.

Singura nefericită era prinţesa. Rămase toată dimineaţa în coteţul gâştelor şi plânse cu lacrimi grele.

Dar după-amiază îşi şterse ochii şi încercă să pară veselă. Luă punga cu galbeni şi se duse din nou după mâncare şi băutură. Pregăti apoi o masă şi mai bogată decât în serile dinainte. Dacă nu va reuşi să vorbească cu prinţul Hatt nici în seara aceasta, înseamnă că pierdea şi ultima speranţă.

Când totul fu pregătit, se duse la palat şi ceru să vorbească cu împărăteasa.

Vrăjitoarea sosi imediat şi îi mulţumi pentru masa oferită în ajun. Se arătă foarte binevoitoare pentru că le auzise pe slujnice vorbind de praznicul pe care îl pregătise necunoscuta şi spera să fie şi ea invitată. Poate că străina mai avea lucruri de preţ, în afară de roata de tors şi de vârtelniţă.

— Ai fost atât de bună şi mi-ai făcut onoarea să guşti bucatele mele, spuse prinţesa. De aceea aş dori să te invit din nou la mine împreună cu fiica ta vitregă.

— Îţi mulţumesc, rânji vrăjitoarea, satisfăcută. O să venim negreşit.

Prinţesa făcu o plecăciune şi se întoarse în coteţul strălucitor al gâştelor.

Nu peste mult timp vrăjitoarea şi fata cea palidă apărură la uşa necunoscutei. Prinţesa le pofti să intre înăuntru. Aici era masa pusă şi o sumedenie de bucate erau aşezate pe farfurii de argint, iar vinul roşu în clondire de cristal şi trufandalele pe tipsii de aur. Prinţesa era o gazdă foarte primitoare şi făcu tot ce-i stătea în putinţă pentru ca invitatele sale să se simtă bine.

După ce mâncară şi băură pe săturate, ea luă punga cu galbeni şi o întoarse cu gura în jos. Dintr-o dată începură să cadă o mulţime de galbeni de parcă punga era un izvor nesecat. Şi galbenii continuau să se rostogolească fără încetare, formând un morman din ce în ce mai mare pe podea. Atunci prinţesa trebui să intervină pentru a opri ploaia de bani, pentru că altfel nu ar mai fi avut loc să treacă de atâta bănet.

Vrăjitoarea rămase cu gura căscată. Era ea mulţumită de roata de tors şi de vârtelniţă, dar punga de galbeni, aşa mică cum era, făcea cât amândouă laolaltă. O întrebă de îndată pe necunoscută dacă nu voia să-i dea ei punga cu galbeni.

— Nu, este mult prea de preţ ca să mă despart de ea, răspunse prinţesa.

— Bine, atunci o cumpăr, insistă vrăjitoarea. Spune-mi cât costă.

— Nu, răspunse prinţesa, punga cu galbeni nu este de vânzare. Iar dacă mă hotărăsc vreodată să mă despart de ea, nu o voi face pentru bani.

— Atunci ce doreşti în schimb? întrebă nerăbdătoare vrăjitoarea.

— Am şi eu o dorinţă, răspunse prinţesa. Dar o să te superi numai când o să auzi despre ce este vorba, aşa că să nu mai vorbim despre asta.

Dar de astă dată vrăjitoarea era mai nerăbdătoare ca oricând să capete punga cu galbeni.

— Înţeleg ce vrei, spuse ea. Îţi voi îndeplini dorinţa chiar acum.

În timp ce prinţesa o aştepta în faţa palatului, vrăjitoarea intră în palat. Luă o cupă cu vin şi turnă în ea o băutură din ierburi adormitoare şi amestecă totul bine. Se duse cu băutura astfel pregătită în camera prinţului. Fiica vitregă urma să ia cupa golită şi să o ducă în camera alăturată.

— După aceea să te ascunzi în camera prinţului şi să tragi cu urechea la tot ce va spune necunoscuta, îi atrase vrăjitoarea atenţia fiicei sale vitrege. Mâine dimineaţă să-mi spui tot ce ai auzit, cuvânt cu cuvânt!

Fata promise că va face întocmai.

— Dragul meu prinţ Hatt, zâmbi mieros vrăjitoarea, când ajunse la jilţul în care stătea prinţul, ţi-am adus o băutură care o să te liniştească şi o să-ţi alunge coşmarurile despre frunze cântătoare, încăperi din adâncul pământului şi alte asemenea prostii.

Prinţul luă cupa şi era gata s-o golească dintr-o singură înghiţitură. Dar băgă de seamă că fata vitregă a vrăjitoarei îi făcea semn să nu bea. Înţelese pe dată că ea voia să-l prevină. Aşa că se prefăcu doar că bea. Cupa rămăsese tot plină când i-o dădu fetei îndărăt.

Fata vitregă duse cupa în odaia alăturată şi se ascunse în colţul cel mai întunecat al încăperii.

Între timp, prinţul se lăsă încet pe speteaza scaunului, ca şi cum ar fi căzut toropit de somn.

Vrăjitoarea se bucură în sinea ei. Se duse la necunoscută şi o pofti înăuntru.

— Te las din nou singură cu el, îi spuse ea. Poţi să vorbeşti cu el cât doreşti, eu nu o să vă deranjez!

Şi plecă, iar prinţesa, crezându-se singură cu bărbatul ei, căzu în genunchi şi îl îmbrăţişă. Începu să-i vorbească, arătându-i cât de fericită era că îl găsise, în sfârşit.

Dar prinţul nu răspundea nimic. Era atât de ameţit de vrăjile şi băuturile vrăjitoarei, încât nu îşi dădea seama cine era prinţesa.

„Despre ce vorbeşte ea oare? se gândea el. Cine ar putea fi oare femeia aceasta care are un glas atât de plăcut?"

Când văzu că prinţul Hatt nu scoate nici un cuvânt, prinţesa fu cuprinsă de disperare. Îl zgâlţâi puternic ca să-l trezească, bănuind că el doarme la fel de adânc ca şi în nopţile trecute. Era atât de amărâtă şi de deznădăjduită, încât izbucni în plâns:

— Prinţule Hatt, suspină ea, prinţule Hatt, o să mă poţi ierta vreodată?

Şi începu din nou să înşire greşelile pe care le făcuse, atunci când aprinsese lumânarea ca să-l vadă cum arată, şi atunci când nu reuşise s-o împiedice pe sora lui mai mică să vină la el în pădure.

Cu toate rugăminţile şi suspinele ei, prinţul nu spunea nimic. El ascultase tot ce povestise ea, dar nu înţelesese nimic.

După un timp însă, începură să i se limpezească gândurile. Îşi aminti de nevasta lui şi de copii şi de toate câte se întâmplaseră şi de momentul despărţirii. Avea impresia că se trezeşte cu greu, după un vis lung şi dureros, dar nu era în stare să scoată nici un cuvânt.

Prinţesa începu să-şi frângă mâinile, povestind printre lacrimi cum bătuse drumurile ca să-l găsească.

— Am cutreierat păduri şi câmpii, am urcat munţi înalţi, spuse ea plângând. M-am încumetat să intru şi în sălaşul vidmelor munţilor ca să aflu unde eşti.

Când prinţul înţelese cât suferise ea, simţi cum i se înmoaie inima. Se ridică din jilţ şi o luă în braţe pe prinţesă şi o sărută. Şi erau amândoi atât de fericiţi, încât uitară de toate suferinţele prin care trecuseră şi se lăsară în voia bucuriei de a fi din nou împreună.

Dar tocmai atunci, când uitaseră de toată lumea, auziră nişte paşi în întuneric. Era fata vitregă a

681.998

vrăjitoarei. Prinţesa se sperie, crezând că fata o să-i dea de gol.

— Nu vă fie teamă, le spuse ea, n-am de gând să vă trădez. Dimpotrivă, vreau să vă ajut. Să nu credeţi că eu fac parte din familia vrăjitoarei sau că semăn cu ea. Tatăl meu era prinţ ca şi tine, prinţule Hatt. Vrăjitoarea l-a vrăjit şi pe el aşa cum te-a vrăjit şi pe tine. Dar el n-a mai îndurat şi s-a prăpădit de supărare. De atunci eu am fost silită să locuiesc în palatul vrăjitoarei şi să-i ascult poruncile. Şi eu vreau să plec de aici. Dacă ne unim toţi trei forţele, o să-i venim de hac cotoroanţei.

Atât prinţul cât şi prinţesa se liniştiră auzind acestea. Se retraseră cu toţii într-un colţ, ca să pună la cale răpunerea vrăjitoarei.

— Trebuie să ştiţi, îi povăţui fata, că singurul mijloc de a-i veni de hac unei asemenea scorpii este s-o opărim. Uitaţi cum o să facem: ne prefacem, că nu s-a întâmplat nimic. Mâine dimineaţă o să vină vrăjitoarea să te întrebe, prinţule Hatt, dacă vrei să faceţi nunta curând, iar tu să-i spui că eşti de acord. Atunci ea o să-şi invite toate rubedeniile la nunta voastră. Şi pentru că ea mai ştie că tu, prinţesă, găteşti ca nimeni alta din împărăţia ei, o să te roage cu siguranţă să îi spui cum trebuie fiartă carnea ca să fie cât mai fragedă.

— Dar la asta nu mă pricep, se sperie prinţesa.

— N-are importanţă, spuse fata cea palidă. Tu trebuie doar să-i răspunzi aşa cum te învăţ eu: „Eu ştiu că focul trebuie foarte bine încins, iar carnea lăsată să fiarbă în clocote până ce fundul cazanului devine albastru". Dacă voi doi faceţi întocmai cum v-am sfătuit, de restul am eu grijă.

Prinţul şi prinţesa îi mulţumiră din inimă fetei şi îi promiseră să-i urmeze sfatul întocmai.

Când începu să se crape de ziuă, fata se strecură înapoi în ungherul ei întunecat, iar prinţul Hatt se aşeză din nou în jilţ, lăsându-se încet pe spate, ca toropit de acelaşi somn greu. Prinţesa se aşeză în genunchi în faţa lui, îi luă mâna într-a sa, părând că se jeluieşte, încercând să-l facă să o asculte.

Tocmai atunci intră şi vrăjitoarea în odaie şi când văzu cum stau lucrurile, se bucură nespus. Acum prinţesa îi datora punga cu galbeni şi se duse imediat să o aducă. Vrăjitoarea îi făcu semn fiicei sale vitrege să-i spună ce vorbise necunoscuta. Fata răspunse ca şi până atunci că străina stătuse tot timpul îngenuncheată în faţa prinţului Hatt şi plânsese mult, vorbind de una singură vrute şi nevrute.

Vrăjitoarea îşi frecă mâinile satisfăcută şi primi bucuroasă punga cu galbeni. Se duse în iatacul ei

ascuns şi întoarse punga fermecată, din care începură să curgă galbenii care acoperiră odaia, în grămezi întregi. Şi pe cât de plină era încăperea de galbeni, pe atât de plin era capul vrăjitoarei de gânduri rele.

Rămânând aşa dusă pe gânduri şi auzind zornăitul galbenilor, vrăjitoarea avu o idee strălucită. Acum că era atât de bogată îşi putea permite să pregătească o nuntă straşnică şi să-şi invite toate rudele, pitici şi uriaşi, zgripţuroaice şi zmei. Va avea pentru toţi mâncare şi băutură din belşug. Iar atâta timp cât va avea punga fermecată era sigură că nu va sărăci niciodată, oricât de mult ar cheltui.

Se duse degrabă în odaia prinţului. Poate că se simţea destul de înzdrăvenit ca să se căsătorească.

— Dragul meu prinţ Hatt, îi spuse ea drăgăstos, ce-ai zice să facem nunta săptămâna asta?

— Cum să nu? răspunse prinţul înviorat. Cu cât mai repede, cu atât mai bine.

Vrăjitoarea nu-şi mai încăpea în piele de bucurie. „Am avut noroc din plin, chicoti ea. Alaltăieri am căpătat roata de tors. Ieri am obţinut vârtelniţa, iar astăzi punga cu galbeni. Iată că am reuşit să pun mâna şi pe iubitul meu logodnic, ba unde mai pui că şi cu consimţământul lui. Acum trebuie să dau sfoară-n ţară şi să încep pregătirile de nuntă."

Trimise crainici în toate cele patru colţuri ale lumii, la răsărit şi la apus, la miazăzi şi la miazănoapte, ca să invite toate rudele, mai apropiate sau mai depărtate: o sută de spiriduşi şi de zmei, două sute de vrăjitoare şi de zmeoaice şi trei sute de vârcolaci şi dragoni. Dădu porunci slujitorilor din palat să fie totul gata în cel mai scurt timp şi să se pregătească bucate din belşug.

Scoase în curte cazanul cel mare în care intrau optsprezece boi. Cel mai important era ca toată carnea să fie bine fiartă, pentru că din ea se preparau toate celelalte bucate.

După ce aprinse focul şi puse cazanul cu carne la fiert, vrăjitoarea îşi aminti cât de fragedă fusese carnea gătită de femeia aceea necunoscută. Trimise dar după ea şi o întrebă cum trebuie fiartă carnea ca să fie fragedă.

— Tu ştii cu siguranţă mai multe decât mine, răspunse prinţesa. Dar eu ştiu din bătrâni că focul trebuie bine încins, iar carnea lăsată să fiarbă până ce fundul cazanului devine albastru.

Vrăjitoarea găsi că e un sfat bun şi dădu poruncă să se înteţească focul. În scurt timp, apa începu să clocotească.

După o vreme, vrăjitoarea propti o scară lângă uriaşul cazan şi o rugă pe necunoscută să urce ca să vadă dacă fundul cazanului devenise albastru. Fata vitregă a vrăjitoarei urma să ţină scara. Prinţesa urcă pe scară şi se aplecă să vadă cum arată cazanul.

— Nu, spuse ea, fundul cazanului nu este încă albastru.

— Înseamnă că trebuie să mai punem lemne pe foc, fu de părere vrăjitoarea. Tu dă-te jos de pe scară.

Prinţesa coborî şi focul fu înteţit. Aşa fierbea în clocote.

Mai trecu o vreme şi vrăjitoarea îl rugă pe prinţul Hatt să se urce pe scară şi să se uite dacă nu cumva fundul cazanului nu devenise albastru. Fiica vitregă a vrăjitoarei urma să-i ţină scara şi lui, să nu cadă.

Prinţul urcă şi se aplecă deasupra cazanului.

— Nu, spuse el, fundul cazanului nu este încă albastru.

— E de mirare totuşi, spuse nedumerită vrăjitoarea, doar fierbe de mult şi apa a dat în clocot de atâtea ori. Poate n-ai văzut tu bine. Coboară, scumpul meu prinţ Hatt şi lasă-mă pe mine să mă urc. Tu să ţii însă bine de scară!

Prinţul coborî, iar vrăjitoarea urcă îndârjită. Când ajunse sus, se aplecă nerăbdătoare peste cazan să

vadă cum arată fundul cazanului. Dar nu vedea decât apa clocotind, iar aburii o înecau. Se aplecă atunci şi mai mult peste marginea cazanului ca să vadă mai bine.

Pe când se apleca vrăjitoarea, fiica ei vitregă ridică puţin scara, iar vrăjitoarea îşi pierdu echilibrul şi căzu în apa clocotită. Se auzi atunci un urlet înfricoşător de cumplit, după care totul se linişti dintr-o dată şi nu se mai auzi nimic altceva decât apa clocotind ca mai înainte.

Fiica vitregă a vrăjitoarei, prinţul şi prinţesa nu-i mai aşteptară pe nuntaşi. Luară în grabă roata de tors cea fermecată, vârtelniţa fermecată şi punga cu galbeni, apoi părăsiră de îndată palatul vrăjitoarei.

Merseră ei ce merseră, iar când se lumină de ziuă, văzură în faţa lor un palat mare de aur, care strălucea în zorii dimineţii. După ce ajunseră în curtea palatului, zăriră în mijloc un alun, de unde se auzeau nişte sunete minunate, ca de harpă. Prinţesei începu să-i bată inima tare, pentru că recunoscuse pe loc trilurile celor trei frunze cântătoare. Erau frunzele după care tânjise ea atât de mult şi care o alinaseră cu cântecul lor de atâtea ori în casa din adâncul pământului. Şi nu mică le-a fost bucuria când le-au văzut pe cele trei surori ale prinţului. Alături de ele

erau şi cei trei copii ai lor, fetiţa şi băieţii. Toţi curtenii şi slujitorii prinţului se adunaseră în curtea palatului, întâmpinându-i pe cei doi, ca împărat şi împărătească.

Şi aşa au trăit ei mulţi ani fericiţi. Iar povestea prinţului Hatt şi a prinţesei sale a făcut înconjurul lumii.

Dar la curtea împărătească a rămas de-a pururi minunatul alun cu cele trei frunze cântătoare care trimiteau în jur triluri fermecate. Copiii se jucau toată ziua sub alun, iar cei vârstnici se opreau şi ei bucuroşi, înainte de a se duce la treburile lor.

Chiar şi astăzi, când eşti foarte obosit sau ai vreo supărare, e de ajuns să asculţi cântecul frunzelor cântătoare care sălăşluiesc pe crengile alunului, pentru ca apoi să te simţi din nou vesel şi lipsit de griji.

Vânătorul Olaf şi ielele

NOAPTEA încă mai dormea peste ţărmurile înalte şi pieptişe ale fiordului,[1] când Olaf, vânătorul, se deşteptă. Prin fereastră, o luminţă jucând în depărtare părea primul crainic al zorilor. Îşi aminti că era ajunul nunţii sale şi sări de pe laviţa unde dormise, îşi trase o cămaşă uşoară, întărită doar cu câţiva solzi de zale, şi ieşi în ograda părintească. Îşi scoase din grajd semeţul armăsar negru ca nourii furtunii, pe Svarten, îl chemă pe agerul câine de vânătoare, Otgulf, şi porni călare către codri.

Voia să aducă în dar pentru logodnica sa, frumoasa Birgit, o blană cum nu se mai văzuse prin părţile lor — un dar vrednic de acea sărbătoare, care avea să adune megieşii de prin şapte văi şi şapte munţi: nunta lor.

[1] Fiord — golf maritim îngust, intrat adânc în uscat, cu maluri abrupte şi înalte.

Înainta la pas printre pâlcurile de mesteceni şi pini, ale căror umbre pale erau singura lui călăuză. Căci Olaf îşi dădu seama, pe măsură ce se depărta de casă, că luminiţa care-l trezise pâlpâia jucăuşă, mai-mai să se stingă şi-l ademenea pe cărări pe care nu le bătuse niciodată.

„Nu cumva sunt jucăria vreunei pozne de-a elfilor?“[1] se întrebă voinicul. Dar, orice-ar fi fost, un vânător încercat, un cavaler care a încrucişat spada şi a făcut să fulgere coiful de aramă al multor duşmani şi potrivnici, nu trebuia să ştie ce e teama şi nehotărârea. Odată pornit, nu mai putea să dea îndărăt nici măcar cu un pas.

Şi Olaf îşi urmă drumul prin pădurea adormită, în mijlocul firii amorţite, sub mantia de umbre a nopţii. Câinele nu mai sălta voios, ca de obicei, în dreapta şi-n stânga calului. Adulmeca grijuliu şi-şi ridica şi el, când şi când, capul spre stăpân, aruncându-i priviri mirate. Iar armăsarul Svarten, al cărui trup lucios se topea în negurile din jur, luneca încet printre trunchiurile jilave ale copacilor.

Era vădit că duhurile încă zburau prin noapte şi îşi urmau viclene ţelurile lor întunecate. Olaf gândi

[1] Elf (în mitologia popoarelor germanice) — fiinţă supranaturală imaginată ca un pitic, binevoitor sau răuvoitor, care simbolizează forţele naturii (apa, focul, pământul etc.).

însă că nici el nu era singur. Îşi avea alături câinele de vânătoare, credincios, armăsarul care-l însoţise în vuietul şi praful roşcat al bătăliilor, de unde se întorsese totdeauna întreg, chiar dacă sângele îi şiroise din multe răni. Şi-l mai păzea, fără îndoială, gândul la mireasa de care avea să-şi lege viaţa peste douăsprezece ceasuri, sorbind mied[1] din acelaşi corn de ren şi schimbând inelele bătute cu ametiste.

Drumul urca acum, îndemnându-te să crezi că se pierde undeva, în ceruri. Luminiţa nu se mai zărea defel. Văluri alburii lunecau peste faţa pământului, prefăcând până şi cele mai apropiate privelişti în vedenii, iar munţii cu coamă de nea ajungeau şi ei să treacă drept jocuri ale închipuirii amăgite.

Pe neaşteptate, din desimea copacilor, se deschise un luminiş rotund, ca o piaţă de cetate. Pe o măgură golaşă, însingurată, încât ziceai că este atârnată de-a dreptul în tăria văzduhului, i se înfăţişă privirii vânătorului un alai din cele care tulbură visele şi iau minţile flăcăilor prea îndrăzneţi şi necugetaţi.

Ca nişte văpăi albe, nouă iele dănţuiau vijelios. Alcătuiau un inel viu în jurul uneia nemişcate, de bună seamă stăpâna, sau poate chiar însăşi crăiasa lor.

Olaf îşi plimbă privirile asupra lor, fără a stărui

[1] Mied (hidromel) — băutură alcoolică obţinută prin fermentaţia alcoolică a mierii de albine cu apă.

pe chipul crăiesei. Oricât de vitează îi era inima, nici nu ar fi putut. Icoana aceea nu era menită pentru ochi pământeni şi nimeni n-ar fi îndurat mai mult de o fulgerare de clipă, frumuseţea ei de gheaţă.

Acum era limpede că fusese atras într-o capcană şi că luminiţa nu fusese decât o chemare a ielelor. Voiseră cu orice chip să-l atragă către măgura aceea, care era, fără îndoială, o sală a tronului sub cerul descoperit, pentru ele.

— M-aţi adus oare la judecată? grăi Olaf, răspicat. Rostiţi ce-aveţi de spus, ca să ştiu ce trebuie să vă răspund.

— De ce te zoreşti astfel? zise crăiasa.

Glasul ei suna ca un clopot din adâncurile mării, cu ecouri prelungi şi trezind fiori reci.

— Şi mai întâi, de ce păstrezi curtenia ta doar pentru domniţele firave cu care petreci? De ce nu ne faci şi nouă închinăciunea, cum se cade unui cavaler de rangul tău?

Olaf, cam stingherit şi fără chef, făcu o plecăciune de ajuns de ţeapănă.

— Vă salut, o, voi iele de neam ales, şi rogu-vă, arătaţi-mi desluşit: care vă este voia, ca să v-o pot împlini, dacă nu mă sileşte să calc legile omeniei şi credinţa jurată.

Cele nouă iele se opriseră de mult din dănţuirea lor nebună. Râseră în cor, şi râsul lor se sparse de piscurile munţilor, trimiţându-şi sunetul aspru până la hotarul din urmă al depărtării.

— Voia noastră, cavalere Olaf, se auzi iarăşi glasul de dincolo de fire al crăiesei, este să ne mărturiseşti deschis care este ţelul călătoriei tale, ce te-a ridicat din pat în puterea nopţii şi te-a mânat pe drumuri pustii.

— Am plecat crezând că s-au ivit zorile, amăgit de luminiţa pe care voi, pesemne, mi-aţi trimis-o în fereastră. Vreau să vânez vreo sălbăticiune cu blană preţioasă, sau să culeg chihlimbar pentru o cunună cu care să se împodobească crăiasa inimii mele, preafrumoasa Birgit, făgăduită a-mi fi mireasă.

Cele nouă iele râseră fără ca pe chipul lor să se clintească vreo trăsătură.

— De bună seamă, dacă te pregăteşti de nuntă şi de petrecere, eşti la fel de pregătit şi pentru joc şi cânt, răsună încă o dată dangătul de clopot al glasului crăiesc.

— De bună seamă, şi destoinicul vânător, cavalerul Olaf, îşi îndreptă capul, sfidător, şi privi tăios înaintea sa. Vom dănţui după obiceiurile din moşi-strămoşi. Oaspeţii vor închina în sănătatea noastră, vor striga „skal!" şi vor înstruna lăute pentru

cântări cu care să ne cinstească iubirea. Voi nu puteţi şti, şi glasul i se făcu, fără voie, mai mângâios, dar petrecerea aceasta omenească sărbătoreşte o legătură pentru o viaţă, ce nu este hărăzită să se risipească în fum, după câteva ceasuri noptatice.

Alaiul ielelor râse iarăşi molcom.

— Prea bine. Ştim încotro te îndreptai şi ce gânduri frumoase ai. Noi ţi le încuviinţăm şi nu avem nimic împotriva obiceiurilor voastre de sărmani oameni. Numai că, înainte de a încheia scurta întâlnire care ţi se va şterge curând din minte, trebuie să iei parte la dănţuirea noastră. Dă-mi braţul şi să deschidem dansul, în poiana noastră minunată. Vezi doară, cavalere cu braţ de fier şi cerbicie neînduplecată, pentru tine şi-au împletit suratele şi domniţele din preajma mea cosiţele de argint...

Crăiasa întinse mâna dalbă, asemeni unui lujer de crin abia văzut, făurit din lacrimi de rouă.

Olaf mulţumi, cu o scurtă plecăciune, fără a primi poftirea.

— Prealuminată crăiasă, legământul încheiat nu-mi îngăduie să dănţuiesc astăzi cu nimeni, de-ar fi şi porunca unui trimis al cerului... Paşii mei nu vor porni în sunetul legănat al muzicii, decât alături de cealaltă crăiasă, a inimii, după schimbarea inelelor noastre...

Un râset mai drăcesc străbătu cercul unduitor al alaiului, şi cele nouă iele se rotiră sălbatic. Apoi se domoliră ca prin farmec şi rămaseră, statui de neguri străvezii, martore la ciudata întâlnire.

Crăiasa se încruntă o clipă şi sprâncenele sale alcătuiră un arc de sub care ţâşneau săgeţi de foc. Glasul ei nu trăda însă nici o schimbare.

— Vă ştim prea bine obiceiurile mărunte. Totuşi, om preasfidător, de vreme ce ai fost poftit anume în adunarea noastră tainică, vei dănţui alături de noi. Iată, am să-ţi arăt încă un semn al mărinimiei mele crăieşti: ţi-am pregătit un dar.

Crăiasa tăie atunci aerul cu nuiaua de aur din dreapta ei, şi din pământ răsări o armură împletită numai şi numai din inele mlădioase, din metale neştiute de muritori, bătute în făurăriile subpământene ale meşterilor elfi.

— Priveşte bine armura aceasta, fecior de pământeană, roabă a morţii. Dacă o vei îmbrăca, o dată cu ea vei purta şi un curaj atât de oţelit, încât nu vei da înapoi din faţa celui mai cumplit vrăjmaş şi vei sta totdeauna în fruntea bătăliilor.

Armura era potrivită pentru căpetenia unor oşti care să cutreiere pământul întreg, încununându-şi fruntea numai cu laurii victoriilor.

Răspunsul lui, totuşi, fu acelaşi:

— Armura este cu adevărat fără seamăn pe lume şi e vrednic de slavă făurarul care a turnat-o şi călit-o, în ocniţele tainice ale elfilor. Eu, unul, însă, nu o pot primi.

Crăiasa ielelor îşi muşcă buzele. Un zâmbet lunecă apoi pe firul lor de mărgean.

— Prea bine.

Şi, cu o mişcare uşoară a nuielii, armura se făcu nevăzută. Alt semn cu vergeaua fermecată, şi din pământ ţâşni, ca o ameninţătoare floare de metal, o spadă ce-ţi tăia răsuflarea, de uimire.

Pe mânerul ei erau încrustate toate jivinele şi arătările care pot bântui neguroasele sihle[1] şi singurătăţi din cea mai pustie miazănoapte. Tăişul — şi mai subţire decât tremurătorul fir de paing[2].

— Ia spada aceasta, din partea noastră, spre amintirea acestei întâmplări din faptul zilei. Ia spada, îndărătnice cavaler Olaf, şi cu ea vei izbuti să străpungi după voie orice armură. Cu o singură lovitură, înlătură din calea ta stânci, abate potopul apelor revărsate, stinge pârjolul aprins fără veste în codri.

[1] Sihlă — pădure deasă de copaci tineri; hăţiş.

[2] Paing — păianjen.

— Ca să o primesc, trebuie mai-nainte să mă prind în danţul vostru, răspunse statornicul vânător — şi legământul făcut nu mă lasă.

Un murmur mânios se înălţă din alaiul crăiesei. Cele nouă iele se strângeau una-ntr-alta şi se depărtau iară, asemeni aripilor unei uriaşe dihănii.

Stăpâna lor le potoli, cu mâna-i poruncitoare.

— Încă nu am atins hotarul răbdării mele, le spuse.

Şi, întorcându-se către oaspetele adus cu şiretlic în luminişul ce le slujea drept sala tronului, îl îmbie:

— Cavalere, credinţa ta poate mişca până şi inima noastră lipsită de căldură. Dar, de vreme ce ai sosit aici, nu poţi pleca înainte de a cunoaşte farmecul pătimaşelor dansuri ale ielelor. Alege-ţi alt dar, dacă ţi se va părea mai potrivit ca să îţi împodobească veşmântul de nuntă.

Sub privirea încordată a lui Olaf, din văzduh se întrupă o pereche de cizme cum închipuirea pământeană nu poate zămisli. Aveau pinteni de aur şi carâmbi[1] de diamant. Focuri de pe alte tărâmuri le dăruiau mii şi mii de sclipiri.

— Cu cizmele acestea nu vei mai cunoaşte oboseala. Vei putea să străbaţi codri şi munţi, pe urmele celei mai sprintene şi neobosite sălbăticiuni. Vei fi veşnic fruntea vânătorilor!

[1] Carâmb — parte a cizmei care îmbracă pulpa piciorului de la genunchi până la gleznă.

Ci Olaf îşi plecă încă o dată fruntea şi vorba lui sună la fel de răspicat ca şi până atunci:

— Mărinimia ta, frumoasă crăiasă peste elfi, întrece tot ce am cunoscut vreodată. Dar nu sunt pentru mine aceste cizme...

Un vânt de spaimă trecu peste copacii zăriţi departe în preajma luminişului. Calul credincios, Svarten, îşi scutură coama noptatecă. Câinele gemu încet, aruncând priviri de vietate hăituită.

— Poate că ţi-ai pus în gând să goneşti pe întinsul fără pulbere al mărilor, cavalere Olaf.

Crăiasa ielelor vântură de şapte ori cu vergeaua ei fermecată, şi peste măgură pluti imaginea a şapte corăbii — şapte păsări din lemn şi pânze, cu catargele fluturânde.

— Priveşte-le, ale tale vor fi, aidoma acestora. Şi, pe lângă ele, un lanţ de aur, lanţul amiralului.

Vânătorul clătină din cap.

— Chiar de-aţi face să se adune la picioarele mele avuţii nemăsurate, nestemate şi arme minunate, nu îmi voi schimba voia. Cel dintâi dans de astăzi va fi al miresei mele.

În minuta aceea se petrecu ceea ce nu i-a fost dat să vadă unui ochi de muritor, nici să audă vreunui duh al firii. Crăiasa ielelor suspină.

— Am ajuns la capătul şirului de daruri ce-ţi pregătisem. Nu îmi mai rămâne decât unul, căci ţin cu orice preţ să te prinzi cu noi în joc.

Cele nouă dănţuitoare din alaiul ei închiseră ochii, să nu fie martore ultimei ispitiri.

Căci stăpâna lor desfăcuse braţele unei stele de mare — cămaşa de mătase năibită sub clarul de lună, în care se odihnea, dormindu-şi zilele în iatacul de sub muntele de cleştar.

— Cămaşa aceasta, primită de la mama mea, crăiasa sirenelor, o poţi lua, ca să o dăruieşti miresei tale. Nici acum nu te prinzi în dans?

— Nu, fiindcă i-aş zdrobi inima curată, dacă ar afla cum a ajuns în stăpânirea mea gingaşul straj.

— Ia seama, vânătorule prea îndrăzneţ, să nu fi întins peste puteri struna arcului trufiei tale! Îţi las cea din urmă alegere: pentru că ţi-ai măsurat voinţa cu a noastră şi nici în ruptul capului nu ţi-ai schimbat hotărârea, vei fi osândit. Ce pedeapsă primeşti mai uşor: să dansezi cu noi, până la istovire, cinci ceasuri în şir, ori...

— Opreşte-te, crăiasă nemiloasă, strigă Olaf. Nu am nevoie de cruţarea ta. Oricare ar fi cealaltă osândă la care te-ai gândit, mă supun — dacă nu va sta în puterea mea să mă împotrivesc, fără ajutorul unor puteri ale întunericului...

Nici nu isprăvi bine vorbele acestea, că se dezlănţui un vârtej ameţitor. Nu se mai deosebea piatra de apă, muntele de pădure, ziua de noapte. Calul necheză tânguitor.

— Singur ţi-ai ales nimicirea, strigă, pe deasupra vuietul spăimântător iscat, crăiasa.

Îl atinse apoi de cinci ori pe umăr, şi din trupul vânătorului izvorî un pârâiaş de sânge roşu ca purpura de pe mantia regească.

— Vei sângera astfel, osândit de mâna mea crăiască, douăzeci şi patru de ceasuri în şir, până se va secătui în tine izvorul vieţii. Nimeni şi nimic nu se va vădi în stare a te scoate la liman. Pleacă acum, la mireasa căreia i-ai fost atât de statornic, încât n-ai voit să-i răneşti inima dănţuind întâi cu noi, ci mai degrabă te-ai rănit pe tine însuţi, aducându-ţi pierzania.

O moleşeală jilavă se strecura în trupul voinicului. Se chinui până aburcă pe spinarea calului Svarten, întinzându-se cât era de lung, cum făcea pe puntea corăbiei, în toiul furtunii. Simţind la ce strâmtoare se afla stăpânul, său armăsarul porni încet, cu pas domol, călcând peste bolovani, peste împletiturile de muşchi şi licheni, cu grijă să nu-şi zdruncine preţioasa povară. Câinele Otgulf trepăda

alături, scheunând a jale, lingând picăturile de sânge care însemnau prin codru, acum luminat de primele suliţe ale soarelui, drumul către moarte al lui Olaf.

Era aproape de nămiezi, când ajunseră în preajma zidurilor cu metereze îmbinate zdravăn din copaci întregi, care străjuiau aşezarea părintească a destoinicului vânător.

Neliniştită de lătrăturile şi vaierele câinelui, mama cavalerului, cu pletele-i colilii prinse cunună în jurul capului nins de ani, alergă în întâmpinarea lui la poartă.

Olaf se ridicase în scări şi se străduia din răsputeri să stea drept. Nu voia cu nici un chip ca, tocmai în pragul praznicului de nuntă, bătrâna să ghicească cumplitul adevăr.

— De ce curge sângele tău roşu ca vinul? Ce săgeată te-a ţintit, în ziua cununiei tale, lumina ochilor mei?

— Nu fi îndurerată, măicuţă, m-am zgâriat trecând pe lângă o tufă de măceş sălbatec.

— Şi de ce ţi-e chipul tras şi palid?

— Am vânat peste pripoare şi poieni, sub revărsarea razelor de lună, şi am căpătat culoarea lor, mai apucă să rostească Olaf, coborând anevoie de pe armăsaru-i negru.

Sângele îi umpluse cizmele şi lăsa lăculeţe pe podelele acoperite cu blănuri de lup şi de urs.

Mama chemă doi slujitori şi-l urcară în patul din încăperea hărăzită mirilor.

Un călăreţ goni pe un cal în spume, purtând vestea cea rea logodnicei, sfielnica Birgit.

Birgit se făcu albă toată, statuie vie de omăt. Îmbrăcă straiul de cununie şi, însoţită de dangătul de jale al clopotelor, plângând soarta statornicului cavaler, nu se opri decât la poarta casei lui.

Fără un cuvânt, pătrunse în încăperea unde voinicul se stingea cu încetul, pălit de mânia ielelor înfruntate până la capăt. Îşi strânseră mâinile, în vreme ce neamurile şi părtaşii la lupte şi fală ai lui Olaf sunau din corn, pentru adunarea de îngropăciune. Prevestirea crăiesei ielelor se arătă, vai, întru totul adevărată.

La capătul a douzeci şi patru de ceasuri, după ce fusese atins de cinci ori cu nuiaua vrăjită, suflarea destoinicului vânător se stinse.

Birgit mai pâlpâi de câteva ori, lumânare suflată de vânturi aprige, şi îşi dădu şi ea duhul.

Faţă de o credinţă într-atât de pilduitoare, neamurile, prietenii, toţi cei care-i îndrăgiseră, luptaseră alături de Olaf, petrecuseră împreună şi

fuseseră răpiţi de viersul dulce al alăutei lui Birgit, hotărâseră să nu fie îngropaţi, ci să-i păstreze spre a fi văzuţi şi pomeniţi de urmaşi.

Nu-i puseră în straie cernite, de morţi, ci îi lăsară aşa cum îşi trăiseră ceasurile din urmă, înveşmântaţi pentru cununia căreia îi jertfiseră totul.

Un vânător coborât din hotarul de miazănoapte aduse un sloi cât un stat de om, în care încăpură amândoi ca într-o raclă. Şi aşa mulţi fii şi fecioare ale pământului scump al Norvegiei se perindară şi-i priviră, cu genele înnourate, pe cei doi îndrăgostiţi, Olaf şi Birgit, învingători şi dincolo de moarte ai relei crăiese a ielelor.

Alunel cel năzdrăvan

A FOST ODATĂ un moş şi o babă; şi tare le mai era urât singuri. Toată ziua nu făceau decât să se roage, să se aciuiască un suflet de om pe lângă ei. Şi după ce multă vreme trăiseră singuri, iată că într-o bună dimineaţă, când s-a dus baba în grădină să culeagă câteva roşii frumoase, dădu printre răsaduri de o fiinţă nu mai mare decât o alună, dar cu chip şi asemănare de copil. Sări de gâtul bătrânicii şi-i spuse:

— Sunt mititel, dar am venit la voi să vă ţin de urât şi chiar să vă mai uşurez din grijile bătrâneţilor.

Nu a mai putut de bucurie baba, şi într-un suflet alergă cu fiinţa aceea mică şi încântătoare la moşul ei, ca să-i ducă vestea cea mare: rugămintea lor fierbinte le fusese împlinită.

Şi cum era mic cât o alună, năzdrăvanul acela primi numele de Alunel. Mic, dar isteţ, trebăluia

acum în casa aceea, cot la cot cu bătrânii. Dar fericirea lor nu dură mult, căci în sat se răspândise zvonul despre Alunel cel harnic, şi dacă oamenii buni s-au bucurat pentru mângâierea bătrânilor, în schimb nişte tâlhari, care au aflat, au şi început să pună la cale cum să-l răpească.

Şi într-o bună zi, când moşul era la câmp, iar baba deretica în curte pe la orătănii şi Alunel zburda în grădină printre flori, iată-i şi pe tâlhari la faţa locului. Cel mai îndrăzneţ dintre ei se apropie de Alunel şi începu să-i vorbească cu un glas mieros:

— S-a dus vestea de hărnicia ta, în sat. Dar înzestrat cum eşti, ai putea să ai tot ce-ţi doreşti, dacă ai veni cu mine. Lasă-i pe bătrâni un timp şi să vezi ce de lucruri frumoase vei vedea, ce trai şi ce bogăţii te aşteaptă.

Şi mai veniră şi ceilalţi tâlhari şi-i vorbiră, şi-l încântară cu atâtea şi atâtea făgăduieli, încât Alunel se duse cu ei ca vrăjit, fără să mai ţină seama de durerea şi mâhnirea celor doi bătrâni, care zadarnic l-au mai aşteptat în ziua aceea şi în multe altele.

Tâlharii încă de a doua zi au mers cu Alunel până la casa unui om foarte bogat, pe care aveau de gând să-l jefuiască. De cum s-a lăsat noaptea, ei au ieşit de la locul de pândă şi s-au grăbit să-l bage pe Alunel pe

gaura cheii de la uşă, ca să le deschidă, apoi, odată înăuntru, ei să poată fura în voie, tot ce le poftea inima. Şi azi aşa, mâine aşa, Alunel se obişnuise cu viaţa tâlharilor, ba chiar se simţea şi un mic erou, dându-şi seama ce rol de seamă avea acum în viaţa lor.

Într-o noapte, pe când hoţii furau în tihnă în casa unui bogătaş, Alunel se furişă în cămara lor, căci îi era foame. După ce ciuguli el de peste tot, ce i se păru pe acolo mai gustos, iată că vede şi un borcan cu dulceaţă. Îi dădu târcoale şi mâncă ce mâncă de pe marginea borcanului, dar picioruşele lui mici alunecară înăuntru. Se împotmolise destul de rău şi era s-o păţească Alunel, dacă în întunericul acela nu întindea cineva o mână să-l salveze. Cu el în mână mângâindu-l şi sărutându-l, nu era decât moşul care-l aducea acum înapoi acasă. Căci el se luase în seara aceea pe urmele tâlharilor, dornic să-l readucă pe Alunel acasă.

Cu lacrimi în ochi, Alunel le-a mulţumit bătrânilor lui că l-au salvat şi de la moarte şi de la tâlhăriile acelea de care-i era acum ruşine. Încredinţat că mititel aşa cum era, avea nevoie de vegherea şi îndrumarea bătrânilor care-l iubeau atât, Alunel n-a mai ieşit niciodată dincolo de curtea casei, fără voia lor.

CUPRINS

Cele trei zâne *(poveste franceză)* 5

Papagalul palavragiu *(poveste franceză)* 18

Tăietorul de lemne şi comoara *(poveste franceză)* 23

Cei doi cocoşaţi *(poveste franceză)* 32

Jane şi gâscarul cel şchiop *(poveste engleză)* 41

Nu-ţi pierde cumpătul! *(poveste engleză)* 52

Faptă şi răsplată *(poveste engleză)* 57

Prinţul Hatt, din adâncul pământului *(poveste suedeză)* 61

Vânătorul Olaf şi ielele *(poveste norvegiană)* 125

Alunel cel năzdrăvan *(poveste daneză)* 140

1960 +
40 TL
2000 lei

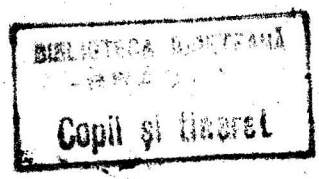

Contravaloarea timbrului literar, reprezentând 2% din preţul de vânzare cu amănuntul, se va vira la Uniunea Scriitorilor din România, cont virament: 45106262, banca B.C.R. — S.M.B.

Redactor: **Maria Morogan**
Tehnoredactor: **Aura Iordache**
Culegere şi paginare computerizată:
MORETTI & GALL S.R.L.

Tipărit la S.C. UNIVERSUL S.A. c. 467